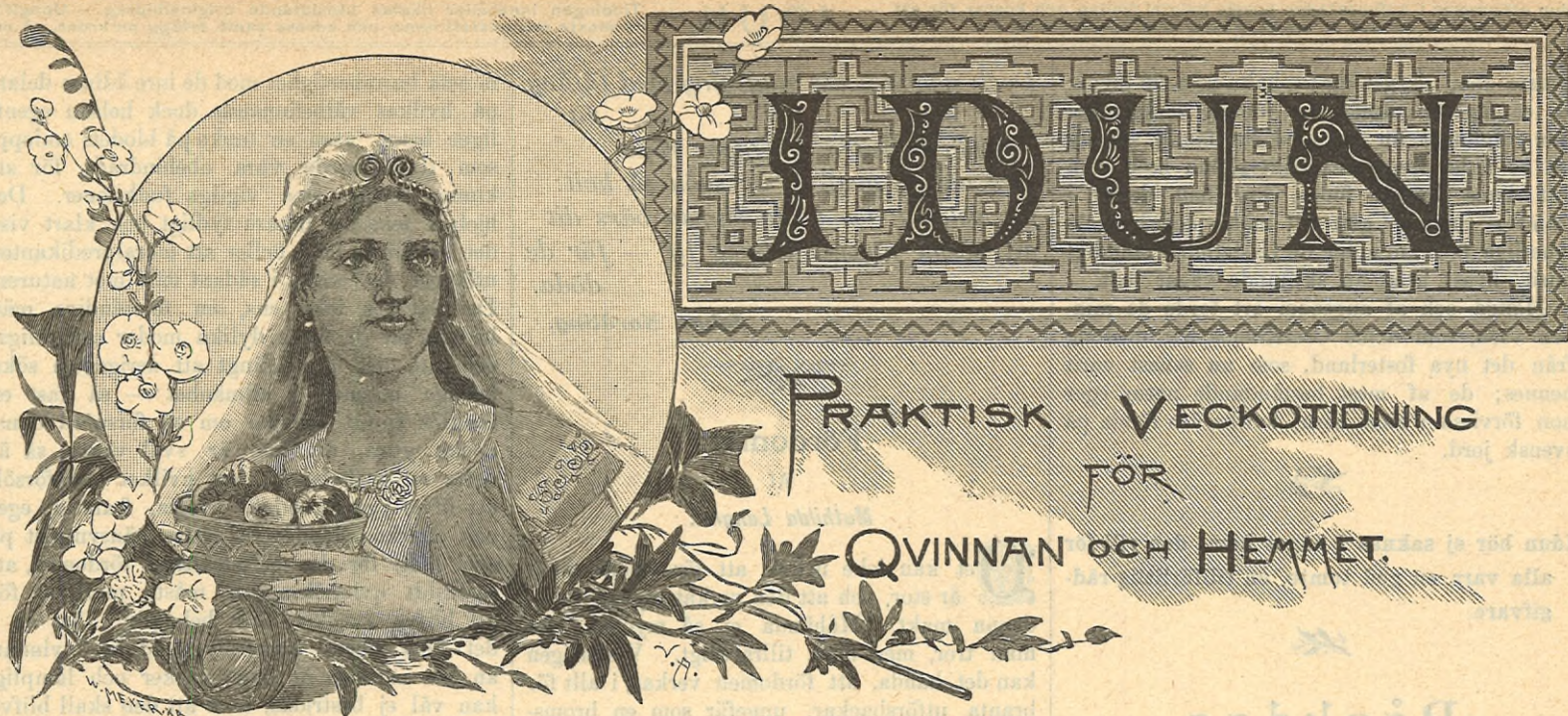

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
QVINNAN OCH HEMMET.

N:r 16.

Fredagen den 19 april 1889.

2:dra årg.

<p>Byrå: Klarabergsgatan 54, en tr. Annonspris: 25 öre pr petitråd (= 10 stafvelser).</p>	<p>Tidningen kostar endast 1 krona för kvartalet. postarvodet inberäknadt. Ingen lösnummerförsäljning.</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 10-11 och 4-5. Allm. Telef. 61 47.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Infaller helgdag på fredagen, ut- gifves tidningen näst föreg. eller nästfölj. söckendag.</p>	<p>Prenumeration sker: I landsorten: å postanstalterna. I Stockholm: hos redaktionen, å Stads- postens hufvudkontor, i boklädorna samt å tidningskontoren</p>
---	--	--	---	--

M:me Mercedes de Castellanos.

Äppeligen torde namnet på den kvinna, hvars bild för dagen pryder Iduns första sida, vara obekant för någon af våra Stockholmsläsarinor. Dertill har hon allt för länge varit en af hufvudstadens utkoradefavoriter. Men vi taga äfven för temligen afgjort, att våra läsarinor i skilda landsändar, när och fjerran, genom ofta återkommande skildringar i hufvudstadens tidningar från dess hof- och högre societetslif, inom hvilket m:me de Castellanos sedan en följd af år intagit en framskjuten plats för sin ungdomligt strålande fågning och sitt äkta qvinliga behag, ej nu för första gången höra hennes namn nämnas. Såsom en representant af qvinlig skönhets och värdighet ha vi trott att våra läsarinor ej ogerna i sin tidning skulle möta hennes bild.

M:me Mercedes de Castellanos och hennes man, Don Lorenzo de Castellanos, Spaniens nyss af-

gångne envoyé, ha nyligen, som tidningarna för öfrigt redan berättat, må hända för alltid, lemnat Sverige och dess hufvudstad. Om de varma sympatier, de genom sitt älskvärda uppträdande här förvärfvat, och på hvilka de ofta tillförenerönt prof, buro särskildt vid affärden de talrikt församlade vännerna och deras otvungna hyllning i blommor och hjertliga välfärdsönsknningar noggsamt vittne.

M:me de Castellanos är till bördens sydamerikanska. I Montevideo stod hennes barndomshem. Det var dock i Paris m:lle de Mandeville mottog sin egentliga uppfostran. Hennes familj stammar och från Frankrike. Farfadern var fransk minister i Buenos Ayres; dotterdottern återvände till förfäders land för att, omgifven af europeisk kultur, fostras till en i sannaste bemärkelse framstående dam af verld.

Längtan till barndomslandet har dock aldrig lemnat hennes hjerta, och när nu

hennes man drager sig till baka från sin långa, af så mycken utmärkelse lönade verksamhet som diplomat för att med sin familj slå sig till ro i det fjerran, exotiskt sköna land, som sett hans hustru födas, har han dervid i främsta rummet gått till mötes den hjertats innerliga önskan, m:me de Castellanos ständigt burit, hvart helst än skiftande vägar ledt.

Många och af angenäm art torde de minnen vara, som m:me Castellanos bär med sig från det nya fosterland, som nu senast varit hennes; de af mest beständande natur eger hon förvisso i sina barn, hvilka äro födda på svensk jord.

Idun bör ej saknas i något hem; den vill för alla vara en god tomte, en tillförlitlig rådgifvare.

Påskdag.

Än ligger en strimma af vårsnö kvar i skuggan af stenhusraden; men luften är solljun och himlen klar, en aning om stundande sommardar slår ned som ett rus öfver staden.

Det är ett vimmel på gator och torg, ett vimmel af gamla och unga.

Ut skall man att glömma vinterns sorg, de djerfvaste packa matsäckskorg till Djurgår'n, der lärkorna sjunga.

Så fylles luften af klockors brus, som ringa till påskedagsmessa, de svara hvar andra från hus till hus, en kör från Solna — i morgonljus — till Ersta kapell på bergets hjessa...

* * *

Hur sänkt det unga hufvud hon bar sitt hjertas sorg att fördölja; men svarta drägten i ljuset skar, ett skratt förstummades här och hvar, och vänligt spörjande blickar följa...

Hon hade väl hoppats dock som de, ja, hoppats allt utaf våren.

»Till påsk», hade läkaren sagt, »få vi se, hvad krafter den sköna luften kan ge; man dör ej så lätt vid de åren.»

Gud vet, att hon vakade dag och natt i mörka vintertider.

När helst ur feberdrömmen han spratt, med tröstande ord till reds hon satt: »du vinner nog helsa igen, hvad det lider.»

* * *

Dock gömmes din snyftning med fåfäng flit i späda buketter af sippor röda.

Der ute på grafven är snön så vit: jag vet, att den bleka sippan bärs dit att vittna uppståndelsens lif — för de döda.

Johan Nordling.

Fördomar.

Af

Mathilda Langlet.

Det kan icke nekas, att fördomens makt är stor, och att den verkat mycket ondt, denna makt. Måhända ej så mycket, som man tror, men dock tillräckligt. Visserligen kan det hända, att fördomen verkar, i allt för branta utförsbackar, ungefär som en broms-inrättning på en vagn, och att en och annan gång hela lasset torde hafva stjelpt, om ej fördomar då och då hejdat farten. Men å andra sidan har af fördomens makt så mycket godt blifvit undertryckt och så många fördelar undanhållits menskligheten, att man tryckt kan förklara denna makt orättmätig och förderflig.

Osökt framställer sig då först den frågan: hvad är egentligen fördom? Härpå kan blott gifvas ett svar: fördomen är en förutfattad mening, en slutsats utan nödiga förutsättningar, en åsigt, som icke hvilar på förnuftiga grunder och därför är oätkomlig för förnuftsskäl. Att fördomar få insteg hos menniskan, kan deremot bero af många orsaker — uppfostran, omgifning och andras inflytande, mången gång också blott deraf att ingen påpekar fördomarna och deras skadliga inflytande. Tvärtom omhuldade och beskyddade månda fördomar på det varmaste, och de flesta vilja ej ens se, att mycket, som de hedra med namn af åsigt, är blott fördomar, dem de insupit nästan med modersmjölken. Ty alla äro nog ense om, att fördomar äro förderfliga, men då det gäller att draga fram och nedgöra fördomen, vilja icke så många vara med längre.

Det torde ej heller gerna kunna förnekas, att de, som häruti hafva mesta skulden, äro kvinnorna, om också icke skulden egentligen är deras, utan mest måste tillskrifvas uppfostran, som sällan är riktad på att vidga deras synkrest, utan fastmer på att ingifva dem en viss dosis temligen onyttiga och sällan fruktbarande kunskaper. Men hvaraf det nu också härleder sig, måste vi medgifva, att kvinnorna i allmänhet äro vida mera fördomsfulla än männen, liksom de, också i allmänhet, äro svårare att öfvertyga, mera sällan »taga reson», som man säger.

Eller är det annat än en fördom, denna hos de flesta kvinnor rotfasta öfvertygelse, att hvarje fin och bildad kvinna måste hafva »vacker fason på sin kropp», d. v. s. icke en sådan, som Gud och naturen förlänat henne, utan en helt annan, en sådan, som »modet» föreskrifver? Och i enlighet med dessa föreskrifter formas kroppen redan i barndomen antingen efter getingens eller dromedarens modell — det är icke så noga, blott det blir något annat, än hvad naturen själf gifvit oss. Så kniper man in på somliga håll och lägger till på andra, sätter stundom en puckel fram, studom en puckel bak, snör ihop midjan, klämmer ihop tårna, sätter torn på hufvudet och styltor under hälarne, utan

minsta barmhertighet med de inre ädlare delar, på hvilkas välbefinnande dock helsan egentligen beror, utan en tanke på blodets omlopp, som dock borde vara obehindradt, för att kunna utföra sina viktiga funktioner. Det hjälper icke, att läkare tydligt och klart visa det skadliga, icke heller att moralpredikanten utlägger det orätta i sådant våld mot naturen. Det hjälper icke ens, om förståndiga män bedyra, att de finna dylika moder osmakliga, och att det är fåfängt att derigenom söka behaga männen i allmänhet — så fast en tanklös sprätt behagar om en försnörd dansdocka yttra, att hon är »väl växt», så är detta ett orakelspråk, mot hvilket alla försök att öfvertyga strandat. Helsa, framtid, eget och efterkommandes lif sättas hänsynslöst på spel blott för den oeffterrättliga fördomen, att särskildt kvinnokroppen måste marteras för att blifva »vacker» och behaglig. Att en i det hela finare kroppsbyggnad hos kvinnan än hos mannen är både vacker och lämplig, kan väl ej bestridas, men att den skall blifva sådan genom hopklämd midja och liktornar på marterade fötter, det är ändå litet underligt.

Man skrattar åt kinesiskornas vanställda och förkrympta fötter, men man borde gråta öfver de europeiska kvinnornas försnörda kropp, när man tänker på, att det är inom denna illa ramponerade hydda, som nya släkten skola få sin första utveckling. Men det hjälper, som sagdt, hvarken att gråta eller bedja, eller — predika. Kvinnorna hafva nu en gång fått i sitt hufvud, att det skönaste Gud har skapat är — getingen, och att skaparen begick ett misstag och en dumhet, när han gjorde den del af kroppen, som skall inrymma inelfvorna, litet rymligare, än t. ex. armar och ben, der inga kaviteter behöfvas. Ergo måste getingen, kosta hvad det vill, efterliknas, och skaparens misstag korrigeras, skulle än både lever och lungor och blod förderfvas på kuppen. Hvad är det för resten för småsaker mot fördelen att vara »väl växt» (som en svarfvad trädocka)! Och allt det der »innanmätet» syns ju inte, så hvad skulle det göra, om det vore fullt af tuberkler och sår och elände!

Mannens kropp får utveckla sig temligen obehindradt och får behålla de proportioner den bör och skall hafva. Men kvinnans kropp skall pressas och svängas in och ut i alla tänkbara och otänkbara former, emedan hon icke duger sådan, som hon är.

O fördom, fördom!

Hvad skulle det också vara annat än fördom, som gör, att en ung dam — och för resten också en gammal — skulle anse sig evigt vanärad, om en herre finge se så mycket som nageln af hennes lilltå blottad? Icke kan det vara blygsamhet, ty hon exponerar, utan att dertill på något sätt vara nödd och tvungen, blottade skuldror och blottad barm, i en grad, som lindrigast sagdt är förvånande, att icke tala om »upp till axeln nakna armar», något som på en modeplansch nog kan vara vackert, men i verkligheten verkar blott såsom fräckhet. Skulle samma unga dam, som på balen eller vid middagsbordet visat sig betydligt mindre än halfklädd, räknadt från midjan och uppåt, af en herre öfverraskas, t. ex. i bagarstugan, klädd i endast kjortel och lifstykke, men dock betydligt mindre dekolleterad och bararmad än i balsalen, så vore det tur, om hon inte fick en slagattack på fläcken och strök med af pur blygsamhet. Står hon i sitt rum och profvar en klädning, höghalsad, men ännu utan insydda ärmar,

så gallsCRIKER hon, om en herre tittar in genom dörren; men på balen lägger hon förtroendefullt en ännu mera blottad arm, till påseende på samme kavaljers skuldra.

Fördom — återigen fördom!

Och när någon af de så kallade bättre klassens qvinnor öfverraskas i arbetsdrägt och under något arbete, hvad är det då annat än fördom att göra ursäkter och krusa och visa sig förlägen — ja, nästan se ut, som om man skämdes, för att man duger till ärligt arbete och har det förståndet att kläda sig så, som arbetet fordrar? Och är det för resten icke fördom, som hindrar så mången af oss att utföra en hel del nyttigt och godt arbete, som vi ganska väl kunde ega krafter och förmåga till, men som anses allt för tarfligt och simpelt?

Det kan invändas, att dessa fördomar — i fråga om klädedrägt och arbete — delas af hela menniskoslägtet och icke äro speciellt qvinliga. Må det vara — till en viss grad. Men det finnes också fördomar, som onekligen äro frumtimrens oförytterliga egendom, och för hvilka icke gifves annat skäl än: jag tycker så, och: jag vill så hafva det, eller också: jag tycker *icke*, och: jag vill *icke*. Och dessas tal äro legio, och de vexla och bytas om, men fortleva det oaktadt med en seghet, som förefaller otrolig, om de ock då ock då skifta gestalt. Dessa äro de äkta, oöfvervinneliga fördomarna — man kan icke besegra dem, ty man vet ej, hvar och hur de skola anfallas.

Det vore till exempel ganska möjligt att få en klädning sydd lika modern och lika välsittande af en mera anspråkslös sömmerska, men det kan man naturligtvis icke försöka — det vore ju himmelskriande, om klädningen icke skulle sitta som »guten» efter — kroppen, höll jag på att säga! — efter snörlifvet, menade jag naturligtvis. Men äfven om man vore viss på detta toilettens A och O, måste man dock låta sy hos den mycket dyrare och mera renommerade sömmerskan, fastän räkningen måhända betalas på bekostnad af något för den husliga trefnaden vida mera behöfligt och nyttigt. Och hvarför? Kan det uppgifvas ett enda förnuftigt skäl därför?

Och om en ung flicka kan själf sy sin klädning och är nog djerf att erkänna, att hon gjort det, då skall man se, huru beundrande miner förändras till gäckande och öfverlägsna! Förut hette det: »Åh, så väl din klädning sitter! Så smakfullt garnerad!» o. s. v. Men när på den ifriga frågan: »Hvem har sytt den?» svaret blir: »jag har sytt den själf», då låter det annorlunda. »Åh! Ja — så!» (mycket långdraget). »Så rysligt skicklig du är! Så duktig kan jag inte vara!» (med invärtes svek af belåtenhet och en tyst tacksamhetsbön för det man icke är som denne stackars publikanen). Och sedan är klädningen hvarken »söt» eller »rysligt» välsittande och tilldrager sig icke en enda blick, om ej af medömkan. Må man icke säga, att detta är öfverdrift — jag kan då svara som Björnson, när man en gång förebrådde honom, att hvad han berättade om svenska seder icke var exakt: »jag har sett det!»

Hvad är det, som kommer våra mödrar att låta sina små flickor pina sig och andra med ett tröskande på piano, som egentligen icke är annat än fingerymnastik, och äfven såsom sådan ganska klen, om ej fördomens makt? Den lilla flickan skulle kunna göra mycken nytta inom hemmet, vara moderns »lilla hjälpreda» och utbilda sig för sitt kall som qvinna, men nu herskar den olyckliga fördomen, att

ingen flicka kan blifva väl uppfostrad och anses bildad utan (högst ofullkomlig) kännedom af tre språk och pianomusik, och därför skall en dyrbar tid förlösas och en hurtig, praktisk liten flicka förvandlas till en pianokliokande, närsynt och bleksigtig ung dam, åt hvilken sedermera med allt besvär måste anskaffas plats eller inbringande sysselsättning, så att hon kan själf bestrida omkostnaderna för sin anspråksfulla toillet.

Man skulle kunna i oändlighet uppräknadyliska anklagelser, och dock återstår den svåraste — den nämligen, att qvinnorna i de flesta fall så envist fasthålla vid sina ärfda eller bibringade fördomar, att det blir hardt när omöjligt att utrota dem. Och detta beror väl ytterst på, att det är så mycket, som icke anses såsom fördom, utan som god gammal sed. Det enda möjliga sätt att förminska fördomens makt, som finnes, är därför, att qvinnorna själfva taga sig till att undersöka, hvad som är fördom, och hvad som icke är det, samt föresätta sig att, så snart de fått klart för sig att något beror på fördom, genast försöka få bort det, eller åtminstone motarbeta fördomen och dess verkningar.

Och så snart det visar sig, att ingen förnuftig grund finnes för ett visst tillvägagående, så snart icke något nöjaktigt skäl för vårt handlingssätt kan påvisas, då göra vi bäst i att stå stilla en stund och besinna oss och göra oss själfva den frågan: är det måne icke en fördom, som här binder oss, så att vi göra det vi, om vi hade vår frihet, aldrig skulle ens försöka? Om vi då och då ville företaga en sådan liten pröfning af våra motiver, så är det ej omöjligt, att resultatet deraf skulle hafva ett icke så obetydligt inflytande på vår omgifning och på våra barns uppfostran. I alla fall borde det löna sig att försöka.

Våren.

Med det värmande solljuset, den milda vinden och de spirande träden börjar också lifvet inom oss att pulsera starkare — vi märka, att våren kommer. Äro vi vid god helsa, kännes det ej så mycket, men ha vi varit krassliga under vinterns lopp, tar våren starkt på oss. Det gäller då att spara på krafterna och att akta sig för att gå eller arbeta sig sveltig. Man måste sörja för att få god och tillräcklig föda och ordentlig nattsömn. Känner man sig svag och kraftlös, kan man underhjelpa med ett eller annat stärkande medel. Bland dessa intaga jern- och kinasalterna en framstående plats. Här följer receptet på en lösning af citronsyrad jernkinin, hvaraf man kan ta en matsked 3 gånger dagligen: man köper på apoteket 5 gram citronsyrad jernkinin och upplöser detta i 250 gram vatten. Ett litet glas äkta vin är ej heller olämpligt.

Våren är gerna förkylningarnas tid. Derfor bör man vara försiktig. Många äro de, som ådraga sig en förkylning genom att aflägga vinterkläderna för tidigt; men det är så frestande, när man ser det vackra vädret. Det är intet lätt att styra sig. Och man hänger undan vinterplaggen. Esomoftast blir man emellertid inom längre eller kortare tid tvungen att taga fram dem igen. Man har fått snufva eller »ondt i halsen». Derfor bör man vänta, till dess det blir värme i luften, och då lägga af de tjocka kläderna så småningom.

Vår är icke sommar. Flertalet menniskor,

synnerligast de unga, tyckes förvexla dessa två årstider. Så fort nätt opp solen skiner värmande ned öfver backarne, slå de sig ned att hvila; eller bli de stående stilla långa stunder, kanske med våta fötter.

Har man nu begått en slik dårskap, fryser man, är varm i hufvudet och kall om fötterna; med andra ord — är man förkyld, bör man utan dröjsmål sörja för varm mat och dryck och varma kläder. Det enklaste, om än ej behagligaste sätt, hvarpå man kan befria sig från en förkylning är att gå till sängs och taga in varma och svettdrivande drycker.

Här torde ock vara på sin plats att påminna om, att den stora vårrengöringen helst bör uppskjutas till längre fram på våren, då den kan företagas utan allt för stor risk.

M. D.

Beatrix.

Ett minne

af

Dolly Roon.

Det är märkvärdigt, huru man ibland följes af ett minne. Jag vet egentligen ej, hur det kom sig, men i dag, då jag satt vid femtiden uti mitt kabinett och drack min sedvanliga kopp pekoe med en tunn skifva toast (ett förträffligt medel för hyn, en kopp té före dinern), så kom jag att tänka på Beatrix v. Hohenburg. Stackars Trixie, ingen var hennes like till att förljufva five o'clocken. Med hvilken verve och fart förstod hon ej att berätta »la petite chronique»; man kunde ej ens finna sig stött om hennes små historier ibland, oss emellan sagdt, nästan stodo på gränsen af det skandalösa.

Och huru hon klädde sig! Hennes toletter voro sanna poem!

Att se huru hon behandlade sina kavaljerer — det var en njutning! De lydte hennes minsta vink, tillbedd som hon var.

»Bah», sade hon med sin egendomliga lilla tyska brytning, som gaf hennes låga, mjuka röst en ännu mera melodisk klang, »de äro sig alla lika, dessa fåfånga, parfymerade narrar. — Äro de män?» — och dermed kunde Trixie gifva luft åt en hel serie illasinnade anmärkingar om dessa varelser, som icke visste, huru de nog skulle kunna behaga henne.

»Du skall väl ändå en gång gifva dig?» menade jag.

»Ja, måhända, men ser du, Dolly, jag har den gammalmodiga åsigten att vilja älska och högakta min man, och ser du bland alla dessa — låt oss tala om någonting behagligare,» och dermed satte hon sig till pianot och sjöng med en skålmsk blick åt mig:

Mein Schatz ist ein Reiter,
Ein Reiter muss sein,
Das Pferd ist des Königs,
Der Reiter ist mein etc. etc.

Var Trixie kokett? Nej! Det är ett för vulgärt uttryck för det eomotståndliga behag, som omgaf henne; ett behag lika subilt och ljufligt som violblommans fina doft. Jag har sett henne bringa män nästan till vansinne härigenom. Hennes utomordentliga skönhet fängslade dem. Alltid den samma mot alla, från den rutinerade, segervane salongshjelten till den obetydligaste underlöjtnant, som rodande framstammade en anhållan om en dans.

»Men hvarför gifter du dig egentligen ej,»

frågade jag henne åter en vacker höstmorgon. Hon stod på terrassen, iklädd en mörkgrön sammetsklädnad med kostbara gamla spetsar omkring den hvita halsen, den ena handen hvilande på den trogna vindthundens hufvud och med den andra skuggande sina ögon mot höstsolens strålar. Hon liknade ett af Millais porträtter.

»Om igen denna fråga, Dolly! Med hvem vill du då, att jag skall gifva mig,» sporde hon mig småleende, nästan vemodigt.

»Du store Gud, du vill väl aldrig, att jag skall räkna upp dina olyckliga tillbedjare?»

Ett missmodigt drag hvilade på hennes läppar.

»Nej Dolly, besvära dig ej, du känner mina åsikter, mina fixa idéer, såsom du må hända med rätta benämner dem; — jag måste älska den, jag gifva mig med, och jag gifva mig aldrig, såvida intet —»

Här afbröts hon af Macleod, som reste borst och morrade åt en imaginär fiende.

»Trixie, skulle ändå någon varit lycklig nog att röra ditt hjerta,» frågade jag; jag såg någonting i hennes ögon, som jag der tillföre aldrig sett, och i min glädje lät jag hela tillbedjareskaran passera revy i mina tankar.

»En chimère, en dröm,» sade hon med en likgiltig axelryckning — »Men — lika godt — efter du nu nödvändigt vill veta det, så var jag ju i somras med mina föräldrar uti Homburg. Den sista dagen vi tillbringade der, promenerade min trogne Macleod och jag in uti skogen, bakom Kurgarten, för att taga afsked af en favoritbänk. Plötsligt märkte jag, att jag tappat ett armband. Hunden fattade snart, att jag förlorat någonting, och vi började bägge ifrigt söka. Steg hördes på gångstigen, och mellan träden framträdde en herre, som vid åsynen af Macleods och mina bemödanden artigt anhöll att få vara oss behjelpig. Och verkligen — efter en stunds ihärdigt sökande hade han turen att återfinna mitt armband. Jag tackade honom förbindligt, och, som jag var trött af min promenad, hvilade jag mig på bänken; han dröjde, lätt och ledigt konverserande om allehanda ämnen. Jag vet ej, huru det var, men det låg någonting tilldragande, oemotståndligt uti hans vackra djupa röst och hans mörka själfulla ögon, någonting som man ej så lätt glömmar — nej, man glömmar det aldrig! Med en bugning aflägsnade han sig, när jag steg upp för att återvända hem — och dagen derpå reste jag.»

»Således skall jag förstå, att du, Beatrix von Hohenburg, firad och tillbedd af alla, skänkt ditt hjerta åt en främling, hvars namn du ej ens känner. O, du ödets ironi!»

»Just så, Dolly,» svarade hon likgiltigt, men med en långtansfull blick uti sina ögon. Ja, i sanning, den man, som förstode att vinna hennes kärlek, som hos henne funne gensvar åt sina känslor, som såge hennes sköna ögon hängifvet blicka in uti sina — han vore förvisso den lyckligaste bland dödlige!

Beatrix v. Hohenburg var min kusin; på modernet svenska, men från faderns sida tyska. Hennes upprepade besök hos sin moders släkt hade gjort henne förtrogen med svenska språket, som hon talade och förstod fullkomligt, och som vi båda sinsemellan beagnade.

En kort tid efter ofvannämnda samtal åtföljde jag henne till hennes föräldrars hem i Mecklenburg, der de bebodde ett ståtligt, gammalt riddargods. Vi ämnade deltaga uti de sedvanliga stora höstjagterna, rida parforce såsom det benämndes. Trixie var en utomordent-

ligt djerf och passionerad ryttarinna och ryggade ej tillbaka för någonting. Hon på samma gång skrämde och roade mig med sina ridter. Intet hinder var för svårt, ingen häst för vild. Alla hästar i faderns stall, och de voro många, hade hon tumlat. Dock på en enda hade hon hitintills ej vågat sig. Det var en gigantisk, svart hingst, benämnd »Wilder Jäger», så vildsint och svåridden, att ingen utom hennes far vågade bestiga den.

Denna höst var Trixie djerf vare än någonsin; det bredaste diket, den högsta vallen hejdade henne ej; hon satte sig endast långt tillbaka i sadeln och med sin mjuka och dock så stadiga hand förde hon sin häst i storstadstil stil öfver hindren.

En dag voro vi inbjudna till jagt på ett aflägsset gods. Vid mötesplatsen bemärkte jag en högväxt, mörk herre, som red en kolossal mörkbrun trachenare. Han var af ett imponerande yttre, men gjorde ögonblickligen på mig ett dåligt intryck. Gud vete hvarför. Det låg ett falskt och oroligt drag kring hans välbildade mun. Vid Beatrix' åsyn spratt han till, syntes söka något i sitt minne, och efter ett ögonblick red han upp till vår sida för att låta föreställa sig såsom herr von Merowitz.

Trixie bleknade, och jag såg henne djupt draga andan.

En aning sade mig, att här vore den omtalade främlingen.

Jagten började, och jag fick ej tillfälle att fråga henne derom. Merowitz vek ej från henne, jag såg deras hästar sida vid sida följa hundarne och samtidigt flyga öfver hindern. Jag såg beundran och lystnad lysa uti hans ögon.

Efter jagtens slut redo vi åter hem. Merowitz inbjöds af Trixies far att deltaga uti jagterna på Hohenburg och var oss således följaktig. Jag såg honom vid hemkomsten lyfta Trixie ur sadeln och qvarhålla hennes hand i sin en sekund längre, än nödigt hade varit, och jag fattade på stället ett djupt hat till honom. Macleod, som varit hemma, hade vid ljudet af hästarnes tramp rusat fram för att välkomna sin matmor, men vid åsynen af Merowitz, ryggade han tillbaka, morrade doft och visade sina spetsiga tänder.

Då vi kommit upp på våra rum, bekräftade Trixie min förmodan, att Merowitz och främlingen voro en och samma person.

»Trixie, du kan väl ej älska honom, akta dig, han är en farlig, otillförlitlig människa; han skall bringa dig olycka,» utropade jag, förledd af en plötslig ångest, som kom mig att glömma det okloka i mitt beteende.

»Dolly,» svarade hon, »jag är intet barn, och om du hyser någon vänskap för mig, så säg ej så;» dermed gick hon och lemnade mig ett rof för en allt mera växande oro.

Jag observerade Merowitz noga. Stor, mörk, välvuxen, med svarta, djerfva ögon och glänsande, hvita tänder under en välvårdad mustasch, var han verkligen en ståtlig man och förde sig med en förnäm elegans, som nästan gränsade till nonchalans. Han hade en låg, mjuk och böjlig röst, som när han talade med Beatrix kunde antaga de mest smekande tonfall — och likväl! Min antipati för honom tilltog med hvarje dag, och jag är öfvertygad, att instinkten sagt honom detta, ty jag kände, att han återgäldade mig med samma känsla.

För mig blef det tydligt, att han förhexat Beatrix, och alla sågo, att han uteslutande egnade henne sin hyllning, och äfven att han ej var henne likgiltig.

Hvem var då denna människa. En rik godsegare från tyska Schlesien, som förut följt den diplomatiska banan och färdats rundt verdens hufvudstäder, ej just med det bästa rykte efter sig. Han hade varit borta några år och nu plötsligen återvändt. Någonting närmare om honom kände man ej, men — Så yttrade sig de flesta af jagtherrarne, som afundades honom Beatrix' gunst.

Hon undvek mig på senare tider.

Ack, Trixie, Trixie, hvarföre trodde du mig ej?

Du var förbländad, förtrollad!

Jagterna skulle på öfifigt sätt afslutas med en storartad bal, hvartill inbjudningar utgått både när och fjerran. Beatrix var hänförende skön den qvällen.

Under en paus mellan danserna gick jag in uti blomsterträdgården för att söka ett ögonblicks svalka. Store Gud, derborta under en palm, bland orkidéer och ormbunkar, såg jag henne stå med de härliga hvita armarne om Merowitz hals och han, tryckande henne till sitt falska hjerta, segerstolt skåda ned uti det sköna, uppåtvända anletet.

Jag drog mig obemärkt till baka. En okuflig ångest bemäktigade sig min själ.

Slutet nalkades med stora steg. —

Jag hade efter detta förlorat all håg för dans under denna natt och drog mig tillbaka uti ett utbyggt fönster, som doldes af tunga sidendraperier. I glömska af tiden måtte jag här i mina sorgliga, pinande tankar hafva tillbringat en lång stund uti ensamhet, ty jag väcktes ur mina betraktelser genom två röster, som tilltalade hvar andra uti det, på andra sidan af mina skyddande draperier, tomma och öfvergifna rummet.

»God aften, Merowitz,» hörde jag en för mig obekant röst säga, »god aften, mon cher, det öfverraskar mig att finna dig här, nju-tande af landtilfvet's oskyldiga nöjen, då jag trodde dig ännu vara kvar i Italien. Apropos, jag kan helsa dig från din hustru. Träffade henne i Venedig förra veckan. Charmant som vanligt. Du gör en våldsamt kur för fröken v. Hohenburg, hör jag sägas, — du är då alltid den samme, mon garçon. »Tyst, mon cher,» svarade Merowitz och sänkte sin röst för att hviskande säga någonting, som jag ej kunde uppfatta, »men», åter höjande rösten, »man måste ju fördrifva tiden med något här, och hon är verkligen bra retande och aptitlig, Beatrix.»

Här aflägsnade sig de båda talande. Darrande af harm och förskräckelse drog jag undan draperierna för att se efter dem.

O, denne skurk, denne samvetslöse niding, som endast till tidsfördrif lockat Beatrix' hjerta till sig! — Mina aningar hade tyvärr varit allt för sanna. Jag trädde fram ur mitt gömställe, och der stod Beatrix i en dörröppning, undanskymd af några höga bladväxter.

Hon kom stapplande emot mig.

»Dolly, Dolly, du hörde det också,» utropade hon förtviflad och jemrande som ett sjukt barn. En blick på hennes upprörda anlete sade mig mer än väl, att hon hört hela samtale. Hon gömde sitt ansigte mot min skuldra, och jag kände hennes gestalt genomfaras af häftiga darrningar. — Hon sade ej ett ord, endast jemrade sig sakta. Jag smekte tigande hennes mjuka hår, hvad skulle jag för öfrigt kunnat säga för att trösta henne. Intet! Mitt hjerta var uppfyllt af det oändligaste medlidande.

Plötsligen såg hon upp. Hennes ansigte

hade återtagit sitt lugn, men ett olycksbådande skimmer glänste i hennes ögon, någonting som talade om ett orubbligt fattadt beslut.

»Kom, låt oss gå», sade hon. — I det samma hördes brådsäkande steg, och Merowitz ilade mot oss, vid min åsyn hejdade han de ömhetsord, han hade på läpparne, och bugade sig för Trixie, sägande: »detta är vår vals, nådig fröken. Jag har sökt er öfver allt.»

Jag kände Trixies arm darra under min, men det var blott för en sekund. Hennes ögon blixtrade, hon höjde sin hvita arm, och i det hon åter sänkte den, krossade hon sin solfjäder på hans falska mun. Han tumlade tillbaka med en ed på sina blödande läppar. Med en föraktfull, befällande åtbörd visade hon åt dörren. »Gå usling!» sade hon — och han kröp ut lik en piskad hund.

Jag förde Beatrix upp till hennes rum. Hon sade ej ett ord, hon fälde ej en tår. Viljelöst lät hon mig föra sig. Hon var förstenad utaf sin smärta.

Jag måste återvända till societeten för att ej väcka för stort uppseende genom bådas vår frånvaro. Jag möttes af den underrättelse, att Merowitz sagt sig hafva fått ett telegram, som kallade honom bort, och att han ögonblickligen hade afrest. Han hade sett mycket förstörd ut.

Ändtligen voro alla gäster borta. Jag gick åter till Trixie, men fann hennes dörr läst. »Jag vill vara ensam», löd det afvisande svaret på mina enträgna böner att komma in.

Öfverväldigad af trötthet och rörelse gick jag till mina egna rum, der jag snart föll uti en tung dvala, ur hvilken jag tidigt på morgonen väcktes af Beatrix' kammarjungfru, som lemnade mig ett bref. Jag slet hastigt upp det; en guldgul lock föll derur. — Beatrix här! Hvad betydde detta?

»Kära Dolly», skref hon, »döm mig ej för hårdt. Jag älskar honom ändå, öfver allting, mera än mitt lif, och utan honom kan jag ej lefva. Farväl! Låt ej världen ana hvad du vet. Din Beatrix.»

Förskräckt frågade jag kammarjungfrun, hvar hennes matmor vore; hon svarade mig, att nådig fröken ridit ut kl. 7, men vore ännu ej återkommen.

Jag skyndade upp, blef klädd i hast och ilade obemärkt ned till stallet, der jag fick se Beatrix' ridknekt, Jurgen, gå af och an, förtviflad vridande sina händer.

På mina frågor framstönade han, att Beatrix befallt honom sadla »Wilder Jäger» samt förbjudit honom att såsom vanligt vara henne följaktig. På hans böner och föreställningar hade hon ej lyssnat, utan endast svingat sig upp på hästen och i sträckt galopp ridit bort åt Jastrauerskogen. »O, hon tar bestämdt lifvet af sig. — »Wilder Jäger» hade ej varit ute på flere dagar.»

Ack, jag förstod hennes mening allt för väl! Att få ett par hästar sadlade och hasta efter uti samma riktning var ett ögonblicks verk.

»Hunden skall hjälpa oss», utropade jag. Jurgen förstod min mening, ty han löste Macleod från den kedja, hvarmed han hölls bunden i hundgården. Tjutande och med långa språng rusade han i väg, vädrande Beatrix' spår.

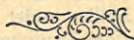
Jag var i den hemskaste oro. Vi redo i firsprång ned till Jastrauerskogen — intet spår efter Beatrix! Vi fortsatte vår färd, blindt följande Macleod. Ändtligen kommo vi genom skogen ut på ett stort fält, som sluttade skarpt nedåt, begränsadt å ena sidan af en bäck, som löpte jemte en hög, bred stenvall. Der

såg jag Trixie från andra sidan i vild fart störta rakt på hindret.

»Barmhertige Gud — hon dödar sig!» skrek Jurgen. Afståndet var för stort, för att vi, trots alla våra ansträngningar, kunde hinna fram och hindra hennes vansinniga ridt. Jag såg henne styra »Wilder Jäger» rakt på vallen, men han nekade till språnget.

Någonting blixtrade till i luften, och hennes ridpiska föll hvinande ned mellan hästens öron. Det väldiga djuret reste sig, rasande af smärta och ilska; med ett vildt språng flög det öfver bäcken och vallen, snafvade i språnget och störtade med ett doft brakande till marken, krossande Beatrix under sin mäktiga tyngd!

Bägges död hade varit ögonblicklig.

En qvinlig näring.

När ett stort antal qvinnor, af en eller annan orsak, äro hänvisade att med inkomsten af sitt arbete försörja sig, och många af dessa, synnerligast de som hafva lifvets middagshöjd bakom sig, modfælde fråga, hvilket område för qvinlig verksamhet lemnar *någon* utsigt till förvärfvandet af ett anspråklöst uppehälle, så vilja vi för dem, som hafva helsa och krafter att egna sig åt ett handverk, särskildt framhålla bageriyrket.

Detta yrke inläres vanligen på kortare tid och till billigare pris än de flesta andra, och för drivande af det samma fordras icke något större »rörelsekapital», hvilket ju är en beaktansvärd fördel äfven i det afseende, att företrädesvis qvinnor hysa en verklig förskräckelse för att låna penningar och »sätta sig i skuld».

Bageriyrket kan nämligen begynnas med förhyrandet af 1 större och 1 mindre rum samt kök, försedt med god bakugn. Vid stationer böra sådana lägenheter erhållas till någorlunda moderat pris, hvarjemte den ved, som under bakningen förbrukas, äfven der faller sig billigare; men omsättningen kan nog beräknas blifva lifligare i städerna.

Under så lyckliga konjunkturer, att man behöfver dagligen baka bröd och småbröd m. m. måste, man dock, för att icke sjelf blifva allt för öfveransträngd, hafva ett qvinligt biträde, som kan tillaga åtminstone en del af degarne och sköta ugnen.

Vid inköp af till brödet nödiga ingredienser, bör man ogera taga mindre än 1 säck mjöl af hvarje sort och cirka 8 kilogram socker, emedan mycket små partier falla sig proportionsvis dyrast; likaså bör man förse sig med smör och ägg under de tider af året, då prisen å dessa varor äro blligast.

Skulle så inträffa, att man någon gång icke får köpare till de kakor, som ej kunna förvaras goda öfver en eller annan dag, så ligger det icke så stort penningvärde i dessa att man derigenom kan ådragas en större ekonomisk förlust, så vidt icke detta missförhållande ofta upprepas.

Försäljning af matvaror är, snart sagt, den enda handel, som i dessa tider kan företagas med något hopp om framgång, ty äfven om flertalet menniskor i alla andra afseenden måste inskränka sina utgifter, så kan dock ingen, trots samtliga »svältkonstnärers» påstående, utan olägenhet undvara »det dagliga brödet».

Visst och sant är dock, att den, som egnar sig åt bageriyrket, ingalunda får vänta ett

beqvämt lif, utan måste vara beredd på att mera än andra bära »dagens tunga och hetta»; man får säkerligen känna sig mycket tacksam, om ett litet tarfligt, men *egot* hem blifver frukten af den osparda mödan.

Om emellertid någon känner motvilja för det ifrågavarande yrket blott därför, att det af en eller annan, som sjelf, utan att arbeta, har fullt upp af lifvets goda, anses simpelt, så tillropa vi denna: »*duglighet i hvad som helst är öfver all rang*». A. L. B.

Från våra badorter.

I.

En Marstrandssejour sommaren 1887.

Af *Silazh*.

Prisbelönad vid Iduns femte täfling.

Andtligen skulle min lifligaste önskan blifva uppfylld — jag skulle få resa bort och vistas sex veckor vid en af våra modernaste och mest besökta badorter.

Vid middagstiden lemnade jag mina anförvandter och mitt hem och styrde oförskräckt och med hjertat klappande af glada förväntningar mot okända öden. Följande morgon vid åtta-tiden var jag i Göteborg, och sedan jag lyckats anskaffa en bärare och gifvit denne ordentliga instruktioner, begaf jag mig i sakta mak utför Norra Hamngatan ner till Skeppsbron. Det var aldeles förtjusande att som främling komma till denna stora, vackra stad, men slutligen tog hungern ut sin rätt, och med resväskan vid sidan, trotsande all konvenans, steg jag modigt in på Göta Källare och begärde — en bifstek. Hvilken förträfflig anrättning! Jag rekommenderar den på det varmaste till hvar och en, som yrvaken och hungerig anländer till Göteborg.

Emellertid närmade sig tiden för Marstrandsbåtens afgang, hvarför jag skyndsamt begaf mig ombord. — Ack, hvilken härlig färd! Luftens var klar och ren som en morgon i maj, ehuru det var den 18 juli; hafvet låg oändligt, glittrande och djupblått, framför oss, och långsamt, nästan omärkligt, gled ångbåten ur hamnen. Ombord voro lif och rörelse, vackra ungdomliga ansikten, dyrbara toaletter och lorgnetterande ungherrar, och bland allt detta ett lifligt sorl af barnröster, förtjusande små ungar i sjömansdräfter; öfver allt bland resflitar och hattaskar döko apelsiner och konfektpåsar fram.

Skulle det verkligen bära åstad till en ort, der *sjuklingar* återvinna helsa och krafter? Ack, här fans hvarken sjukdom eller nöd, endast rosiga kinder och glada, sorgfria menniskor. Jag kände mig så lätt och lefnadsfrisk till mods, — voro menniskorna så lyckliga, var tillvaron verkligen så härlig? Jag var nyss fyllda tjugo år och insöp med begärlighet hvarje tillfälle att lära känna lifvet.

Under tvänne timmar fortforo vi att glida fram på hafvet — så ett doft rytande ur skorstenspipan — och Marstrandsön i all sin tilltalande, men kärfva natur låg framför oss. Hvilket lif och sorl, när båten lade till! Hamnen var uppfylld af menniskor, viftningar, helsingar och omfamningar från alla håll. Hur i all världen skulle jag få tag i mitt resgods?

»Har fröken några koffertar?» hördes i det samma från minst fyra håll, och fyra bärare betraktade mig med förväntningsfulla blickar. »Ja, det har jag visst, en stor, gul, riktigt

brandgul med svarta beslag — »fröken Eva von Heland» i stora bokstäver.»

»Jaså, jaha, men hvart skall den bäras?»

»Strandgatan 20.»

»Ska' ske.»

Men tanken på, hvart min kära Signe tagit vägen, trängde sig med oroväckande kraft in på mig. Hon var en ung, förtjusande enka och skulle vara min beskyddarinna i detta vårt lands »moderna Babylon», och det var med en viss oro jag spejade efter hennes vackra ansigte i denna orediga människomassa.

»Eva, Eva!» ropade någon, och under ett klingande skratt lades en liten mjuk hand öfver mina ögon.

»Nå, min kära Signe, det var då för väl, att du fann mig!»

»Ja, visst var det väl; kom nu hem och gör toalett, sedan gå vi ner i brunnsparken — här är gudomligt!»

»Några treffiga officerare», hviskade jag hemlighetsfullt. — Nya skrattsalvor.

»Inte ännu, mötena äro just slut — *mais ils viendront.*»

Skall jag någonsin glömma vår första promenad i bergen? Aldrig. Det finnes ej ord att beskrifva de intryck man erfar, då man i sakta mak klättrar upp för dessa små, branta bergstigar, med det härliga, oändliga hafvet vid sina fötter, beströdt af hundratals hvita segel, likt kringkastadt hafsskum. Luften var så hög och klar, och med välbehag drog jag det ena andetaget djupare än det andra, ljumma hafsvindar smekte och färgade kinderna med helsans rodnad, och den varmaste åtrå efter att lefva, tacksamhet mot Gud, för att jag var ung och ännu hade lifvet framför mig, smögo sig in i hjertat under denna min första, oförgätliga vandring bland Marstrands klippor. *Mais retournons à vos moutons.* Vid fyra-tiden intogo vi en god och smaklig middag på »Alphyddan», drucko kaffe i »Lilla Schweizeriet» och företogo derefter nya promenader, gjorde utmärkt angenäma bekantskaper, och, när jag sent omsider lade mitt hufvud på kudden, insomnade jag ögonblickligen och sof en djup, härlig, drömfri sömn, ända tills solen stod högt på himlen.

Man är i sjelfva verket alls icke flitig i Marstrand. Min omtänksamma mamma hade lagt ner åtskilliga handarbeten, men jag får uppriktigt bekänna, att dessa återvände med mig hem i sitt ursprungliga skick. Lånbibliotek finnes att tillgå för den romanläsande ungdomen, men det är synd att läsa bort en enda timma i Marstrand. I sjelfva verket kan man der roa sig på tusen sätt. Societetshuset är praktigt och modernt inredt med balsal, salonger, tidningsrum, biljardsal, kafé och toaletterum. Afgifterna äro ej stora, och man kan utan synnerlig kostnad vara med om allt.

Uppe på fästningsvallarne finnes en förträfflig plats för lawn-tennis-spel, den stora sandplanen nere vid hafvet egnar sig synnerligen väl för kranskastning och croquet-spel; de små bänkarne, grottorna och skogsdungarne inbjuda till förtroliga *tête-à-tête*, och på blommor, frukt och bakelser finnes riklig tillgång. Ja, i sjelfva verket är Marstrand ett litet jordiskt paradis, man kan der få allt, utom — ett ekipage. Den s. k. »Marstrandshästen» är fullkomligt ensam i sitt slag, och åkdonet består af en vattentunna. Mellan kl. 12—2 på middagarne ser det mycket tomt ut i parken och bland klipporna. Alla skynda då att med välbehag kasta sig i de salta, skummande böljorna. Badhuset är utmärkt väl och tidsenligt inredt, betjeningen påpasslig och välvillig.

(Forts.)

Gastronomiska kåserier.

III.

Om ägg, enkannerligen påskägg.

Nu då påsken står för dörren — äggens och äggätandets tid par préférence —, kanske det ej kan vara ur vägen, ärade läsarinno, att tala litet om dessa matnyttiga föremål, dem I alla så väl känna. Att ägget består af 3 delar, skalet, gulan och hvitan, känner snart sagdt det minsta barn; men om vi nu skulle yttra oss litet närmare om dessa olika delars sammansättning, kanhända detta erbjöde åtskilligt nytt för många bland våra läsarinno.

Skalet består till största delen af kolsyrad kalk, till en mängd af 90 à 96 proc., samt af fosforsyrad kalk. Det representerar i vikt $\frac{1}{10}$ af hela ägget och tjänar hufvudsakligen till skydd för de inre delarne; det är försedt med en myckenhet fina öppningar eller porer, hvilka under fostrets utveckling i ägget förmedla luftomsättningen, men hvilka ock vid äggets uppbevarande underlätta dess skämmande.

Ägghvitan, hvilken belöper sig till ungefär $\frac{6}{10}$ af hela äggets vikt, består af en synnerligen fin cellväfning, hvars celler innesluta en högst koncentrerad lösning af ägghviteämne i vatten. Gulan, som bildar den minsta delen af ägget och väger $\frac{3}{10}$ af det hela, utgöres till det hufvudsakliga af följande kemiska beståndsdelar: 52 % vatten, ett spår af mjölksocker, ägghviteämne, ostämne, fosforhaltigt och fosforfritt fett, färgämne och olika salter.

För att vid förvaring länge hålla äggen friska begagna husmödrarna en mängd skilda metoder med mer eller mindre gynsam resultat. Det säkraste och billigaste af alla medel är och förblir dock äggens behandling med kalkvatten; man tillreder sig af nyutbränd och tvättad kalk i brunsvatten en lösning, som, sedan de tyngre partiklarna afsatt sig, ännu böra vara svagt mjölkaktig; i denna blandning lägger man de för förvaring afsedda äggen. I äggens inre försiggår en svag utveckling af kolsyregas, hvilken tränger ut genom skalets porer och med kalken i kalkvattnet bildar en olöslig förening, som afsätter sig i porerna och till den grad tilltäpper dem, att äggen, om de få ligga tillräckligt länge i tillräcklig kvantitet kalkvatten, sedan i åratals kunna hålla sig friska på en sval förvaringsort.

Se här några nya och delikata recept för äggtilagning, som kanske Iduns läsarinno känna sig frestade någon gång pröfva nu i äggtiden.

1) *Soolägg.* Salta vattnet så starkt, att ett ägg flyter deri; hårdkoka så äggen i detta vatten, hvar på skalen något inkrossas och äggen ännu en stund få ligga i det kallade saltvattnet. Utmärkta att skära upp till smörgåsbordet.

2) *Dolda ägg.* Ägg kokas, tills de bli mjuka som plommon, skalas och läggas på ett kallt fat för att ej hårdna efter. Derpå skär man fint en knippa frisk persilja och något rödlök — eller i stället för rödlöken en charlottelök — sätter 96 gram smör på elden och lägger, då detta kokar, persiljan deri; låter under ständig omröring detta sjuda tillsammans i 2 minuter, hvarefter det slås upp att kallna i ett annat kärl. Derefter slår man med visp 6 hela ägg i ett kärl till tjockt skum, tillsätter 1 sked socker, $\frac{1}{3}$ flaska hvitt vin, 1 sked potatismjöl och en kopp vatten och genomvispar alltsammans ofvan elden, så att det blir tjockt som crème. Nu tar man det af elden, rör det afkylda smöret med persiljan och löken deri, sätter fatet med de hela äggen hastigt öfver hett vatten och gjuter den gröna krämen öfver äggen, så att de alldeles täckas deraf.

3) *Spegelägg.* I en jernpanna smälter man en lagom mängd smör (16 gram för hvarje ägg); slår ägg, det ena bredvid det andra, i smöret, hvarvid man noga aktar sig för, att gulorna ej rinna sönder. Man strör härefter peppar och salt öfver det hela och sätter pannan på måttlig eld, der den får stå, till dess ägghvitan stelnat; nu lyfter man af, håller en skyffel med glöd öfver äggen eller ställer dem för några ögonblick in i den heta ugnen, så att äfven äggulan stadnar något, »tar ut» äggen med ett rundt mått, lyfter dem med en bred knif ur pannan och ordnar dem på fatet.

4) *Sura ägg.* Man gör »spegelägg», men låter smöret dertill brynas, lägger upp äggen på ett fat, låter något bryndt smör koka upp med ättika, salt och peppar och gjuter läsen öfver äggen. Ännu bättre blir läsen, om man låter verkligt god steksås, »brun sås», koka upp med ättika.

5) *Färserade ägg med frikassésås.* 12 hårdkokta ägg skalas och skäras på längden i halfvor. Gulorna pressas genom en sil, sammanröras med lika mycket smör, det finhackade köttet af 16 kräftor, några råa äggulor, salt, muskot, något litet parmesanost, en finhackad, i smör bryndt charlottelök och något

rifvet hvetebröd; till denna färs blandas litet hårdt vispad ägghvita, hvar på man härmed fyller de halfva äggen så högt, att de få form af hela ägg, glattstryker färsen, lägger äggen på en med smör smord, flat karott, gjuter något buljongspad eller saltadt vatten derunder, öfvertäcker med ett fettadt papper och sätter in anrättningen i måttligt varm ugn. Till dessa ägg serveras vanlig frikassésås (köttspad, afredd och tillsatt med vin och citron).

* * *

Till påsken plägar man ju ofta inom familjerna roa sig med att dels förse äggen med inskriptioner dels färga dem i brokiga färger. Fastän ju denna spelt ej precis kan hänföras under gastronomien, torde kanske några vinkar och råd i den vägen ej här vara ovälkomna.

Vill man skriva namn, verser eller tänkespråk på äggen, sker detta bäst med hvit tvål, som man spetsar och något fuktar. När skriften torkat på skalet, lägger man ägget i färgspadet under 8 minuters tid, hvar på det skrifa stället ter sig hvitt, medan det öfriga skalet bär sin särskilda färg allt efter färgspadet.

Hvad nu äggens färgning beträffar — de må nu vara urblåsta eller hela ägg — så måste färgmedlet på förhand ha kokat under 10 minuter och får, sedan äggen ilagts, koka i ytterligare 8 till 10 minuter. De skilda färgerna erhållas af följande ämnen: *ljusgul* — af saffran; *guldgul* — af lökskal; *blå* — af blåholz; *röd* — af fernbock; *rosa* — af kugellack; *grön* — af sphenat; *brun* — af kaffesump. *Violet* färg erhåller man, om man i blåholzspadet gjuter litet ättika; *svart*, om man till samma spad i stället för ättikan tillsätter litet kromsyradt kali.

Vill man, att färgerna skola erhålla en glänsande yta, öfverdrar man dem med gummivatten.

En gourmet.

Fönsterträdgården.

Något om rosodling i boningsrum.

Af Jane.

Liksom i beklädnadsmodet kan äfven i blomsterodlingen påvisas särskilda strömningar, som varat längre eller kortare tid. Sålunda kunna påpekade särskilda perioder för odlingen af tulpaner, af fuchsior, af storblossiga pelargonier, af begonier, af kaktéer, af storvuxna bladväxter, såsom Aralia, Ficus, Dracæna, Phoenix, Musa m. fl. — i sistnämnda period befinna vi oss till en del ännu. Trots vexlande moder har dock en af våra blomväxter — låt vara mer eller mindre — bibehållit ett obestridt anseende. Denna är rosen. Med sitt rika, glänsande bladverk och sina i så många afseenden fulländade och vällyktande blommor i guldgult, orange, ljusrött, tegelrött, högrött, karmin, purpur, i silfverglänsande hvitt och med en oändlig mångfald af färgnyanser och öfvergångar häfdar rosen äfven i blomsterträdgården sitt anseende som blommornas drottning.

Hos oss är rosen likväl allt för litet känd, synnerligast i fönsterträdgården. Troligen beror detta deraf, att konsten att odla rosor i boningsrum betraktas nästan som en hemlighet. De flesta blomstervänner försöka sig nog, men misslyckas ofast och ledsna snart till följd af ständiga motgångar. Dessa äro vanligast orsakade af häfdvunna, men felaktiga behandlingssätt och okunnighet om de sjukdomar, rosen hemsökes af.

För att om möjligt ändra nuvarande missförhållanden i fråga om rosodling i boningsrum har jag tänkt meddela Iduns läsarinno några råd och upplysningar, förvissad, att, om de blifva följda, man ej så ofta som hittills skall se tynande rosenbuskar i våra fönster.

Först och främst är det nödigt att veta, att ej alla rosor, som kunna fås att blomma ute på friland eller i växthus, passa för odling i boningsrum. De bäst passande äro utan tvifvel terosorna och af dessa förordas de, som hafva korta, blombara årsskott. Terosor, som skjuta långa ranka årsskott, hvilka först andra året framkomma med blommande sidskott, såsom Gloire de Dijon och Marechal Niel äro derföre mindre lämpliga. Den förstnämnda kan dock, synnerligast som ung och rotäktad samt som äldre genom särskild behandling, blifva ganska tacksam. Utom terosorna hafva vi åtskilliga tehybrider, bourbon-, noisset- och remontantrosor, som kunna lämpa sig, några synnerligen väl till rumsodling. (Några särskilda sorter nämnas ej nu, utan torde jag med mina läsarinno tillåtelse återkomma dertill en annan gång.)

Af stor vikt för en framgångsrik rosodling är

blomkrukornas beskaffenhet. En af orsakerna till rosodlingens ringa framgång i fönsterträdgården torde vara den från växthusen tagna erfarenheten, att rosorna skola vattnas mycket litet. I boningsrum är ett dylikt förfarande tvärtom synnerligen skadligt. Växthusens med vattenånga mättade luft hindrar afdunstningen från växternas blad, hvarföre der måste sörjas för en riklig ventilation i krukorna. Här måste man använda porösa krukor, som tillåta afdunstning icke blott från jordytan utan äfven från sidorna. Men i boningsrum är förhållandet annorlunda. Hvar och en växtodlare har nog märkt olägenhet af den här rådande torra luften. Som en gifven följd häraf uppstår en häftig afdunstning från bladen, dessa ställa i sin tur motsvarande fordringar på rötternas uppsugande verksamhet, och följden blir den, att jorden hastigt befrias från sin fuktighet. Begagnas nu den porösa, oglaserade krukans, som tillåter afdunstning äfven genom väggarna, uttorkar jordklimpen allt för fort, i synnerhet närmast krukans väggar, hvarest sugrötterna finnas. Dessa taga då lätt skada. Följaktligen passar för odling af rosor i boningsrum icke den oglaserade krukans, utan der är den *glaserade krukans* tjenligast. Färgen på den samma är ej af så obetydligt inflytande, som kanske mången tror. Lämpligast är den mörka. Skälen härför vill jag ej trötta med.

Af hvad som sagts här ofvan torde hafva framgått, att om man vill hafva sina rosor i flor, så är ymnig vattning nödvändig. Få af våra rumsväxter behöfva så jemn fuktighet för sina rötter som rosen, och under knopparnes framkomst och utveckling kan en enda försummad vattning vara tillräcklig att tillintetgöra blomstringen. Fastän rosen fordrar, för att trivas, jemn fuktighet, är det dock nästan otroligt, huru hög grad af torra hon kan uthärda utan att vissna. Mången mindre erfaren rosodlare har nog erfarit, huru det stundom händer, att blomknoppar, färdiga att slå ut, börjat vissna och falla de yttre blombladen; nästan alltid är en uraklät vattning härtill orsaken.

Hvad här sagts om rosens vattning, när hon är i full växtkraft, kan naturligtvis ej gälla, då man på våren tager in sina vinterståndare för att börja drifva dem; icke heller om afläggare eller sticklingar, som ännu ej kommit i full växt. (Som bekant förvaras rosorna öfver vintern i en fukt- och frostfri källare eller i ett mörkt oeldadt rum, der temperaturen ej går under + 4°. På våren i februari eller mars, ja, till och med i januari tagas de in; i början vattnar man litet, men ökar dermed i samma mån växtligheten tilltager. På samma sätt med vattningen, då man fortplanter en rosenbuske genom afläggare eller stickling. För stor fuktighet är då ovilkorligt dödande.)

Beträffande *krukjorden* är lämplig sådan sällan svår att anskaffa, ty rosen håller till godo med, snart sagt, hvad jord man än har att tillgå. Helst trifves den dock i styf jord, hvilken bibehåller fuktigheten längre, t. ex. lermylla, som man tagit från åkern eller ett trädgårdsland. Innan den användes, befrias den naturligtvis från sten och klumpar. Skulle lerjorden synas allt för styf, göres den lättare genom tillsats af löf- eller spånjord. Allt för lätt jord göres lämpligare genom tillblandning af litet gammal lera, som man torkat och söndermulat.

Det är en stor fördel, om krukjorden i mängd innehåller nödiga näringsämnen, men nödvändigt är det ej; ty sådana kunna lätt tillföras genom upprepade vattning med gödselvattnet. Dylik vattning är af stor nytta. Genom den tillföres jorden näring, och ju rikligare näringsförrådet är, hvaraf rosen har att leva, desto större och kraftigare blifva skotten, desto talrikare knopparne och blommorna.

Teater och musik.

Kungl. operan gifver i morgon (onsdag) för första gången sedan nära sex år till baka Meyerbeers storslagna opera »Hugenoterna». Operan, som vid denna föreställning gifves till förmån för k. hofkapellets pensionskassa, får ett särskildt intresse derigenom, att man i Raouls parti får återhöra hr *Sellman*, hvilken ej sedan förra säsongen uppträdde härstädes. För öfrigt är, om man undantager hr *Strömberg*, hvilken uppbär sin gamla roll, Marcel, rollbesättningen alldeles ny. Fröken *Klemming* får i Valentines parti en af sina allra förnämsta uppgifter. Drottning *Margareta* af Valois sjunges af fru *Östberg* och pagan *Urbain* af fröken *Karlsohn*. Hr *Sellergren* utför *Saint-Bris'* och hr *Linden Nevers'* partier. Detta torde varda en af säsongens intressantaste repriser.

Påskdagen gifvas »Alphyddan» och »Josef i Egypten», annandag påsk »Djamileh» och »Rege-

mentets dotter». Nästkommande tisdag anordnas troligen symfonikonserter.

Till spelning har antagits en svensk 1-akts operacomique, kallad »I Firenze». Musiken är komponerad af vår talangfulla tonsättarinna fröken *Helene Munkell* till text af *Daniel Fallström*. Operan torde varda färdig till uppförande i början af nästa månad. Detta blir första gången, en svensk tonsättarinna uppträder för scenen.

K. dramatiska teatern har, som vi förut nämnt, fått en verklig magnet i den utmärkta skådespelskan från k. teatern i Köbenhavn fru *Betty Hennings*. Nästan hvarje gång hon uppträder är teatern utsäld i förköp.

I går afton (måndag) uppträdde fru *Hennings* för fjärde gången som *Nora* i Ibsens »Ett dockhem». En i de minsta detaljer från början till slut mera utmejslad prestation torde man förgäfvets söka efter. Allt föreföll så naturligt, så osökt, så konsekvent, att man ej alls öfverraskades af slutet, det »vidunderliga». Inropningar i massa och en lagerkrans med hand i de danska färgerna belönade den framstående konstnärinnan för hennes förträffliga spel.

I dag (tisdag) uppträder fru *H.* å k. operan som prinsessan i *Drachmanns* sagospel »Det var en gång», som skall vara en af hennes mest framstående roller. I morgon (onsdag) gifves änyo å dram. teatern scen de trenne småpjäserna »I asylen», »En liten förmyndare» och »En middagsbjudning», af hvilka i synnerhet den förstnämnda gifver fru *H.* det ypperligaste tillfälle att lägga i dagen hela sin aldeles ovanliga skådespelertalang. Hon uppträder här som en 80-årig, bokstafven på gravens brädd stapplande gumma och utför denna sin roll så illusoriskt, att det ovilkorligen måste räknas som en af skådespelarekonstens högsta triumfer.

Fru *H.* lär ytterligare komma att uppträda i »Vildanden» och »Fruentimmerskolan».

Säkert är, att k. dramatiska teaterns direktion förtjänar den största tacksamhet af huvudstadens teaterälskande allmänhet, för det den gått i författning om anordnande af detta intressanta gästspel härstädes.

Vasateatern upptager i dag (tisdag) den välbekanta 3-aktsoperetten »*Fatinitza*» af *Suppé*. Titelrollen utföres af fröken *Anna Petterson*, teaterns framstående primadonna.

Å **Svenska teatern** gifvas under de närmaste dagarne soaréer af trenne bland teaterns mest framstående och omtyckte skådespelare. Sålunda gifves på torsdagen till förmån för hr *Aug. Warberg* »*God natt, granne*», »*Fruen från hafvet*» eller »*Käringen mot strömmen*» (parodi) och »*Otellos triumf*»; på fredagen »*Flickornas gossar*» till förmån för hr *Edvard Nilsson* och på påskdagen »*Lifvet på landet*» till förmån för hr *Victor Holmquist*. Att de förtjente skådespelarne skola få glädja sig åt fulla hus, taga vi för gifvet.

Södra teatern. Äfven här gifves långfredagen en soaré af en bland denna teaters mest omtyckte och uppburna komiske skådespelare, nämligen hr *Emil Strömberg*. Då han i Geijerstams lustspel »*Telje tokar*», som vid tillfället gifves, har en af sina tacksammaste uppgifter, torde någon särskild rekommendation ej behöfvast.

Den betydelsefullaste musiktillställningen under påskhelgen är, som hvar man vet, *Musikföreningens långfredagskonsert*. I st. f. det sedvanliga oratoriet »*Skapelsen*» uppföres i år *Händels* genialiska och storslagna oratorium »*Messias*». Solopartien utföres af fru *Edling*, fröknarna *Nordgren* och *Jungstedt* samt herrarne *Max Strandberg* och *Salomon Smith*, hvarjemte biträde lemnas af k. operans kör m. fl. samt k. hofkapellet, allt under ledning af hofkapellmästaren *Conrad Nordqvist*. Äfven till generalrepetitionen på torsdags afton säljas som vanligt biljetter.

En intressant matiné gifves påskdagen i Berns nya salong af *operasångaren Axel Rundberg*. Å det tilltalande programmet finnas upptagna som biträdande fru *Heintz*, fröknarna *Nordgren* och *Klemming*, hrr *Lundmark*, *Hagman*, *Sellergren*, *Borgstedt* och *Lejdstrom*.

På Vasateatern gifver hr *N. Clementson* annandag påsk likaledes matiné. Programmet är, då detta skrives, ännu ej bekant.

Den 16 april.

Sen till, ärade läsare, att Idun ej saknas hos någon af edra bekanta!

Ett storstadsbarn.

Berättelse för Idun

af Johan Nordling.

II.

»Sista akten».

(Forts.)

Under de närmaste dagarna undvek *Klara* med finkänslig omsorg att med ett enda ord framkalla gångna tidens minnen eller att fråga *Ruth* om de sista skedena i hennes lif. En lätt förklarlig, qvinnlig nyfikenhet, till det mesta grundad på varmt intresse för vännen, låg visserligen hela tiden nära till med frestelser; men då hon såg, huru *Ruth* sjelf tycktes sky nästan hvarje tanke på det gamla, hvarje ord, som häntyddes derpå, för att helt och odeladt hängifva sig åt njutningen af ett öfverretadt sinnes hvila, af den fridsamhet och ro, hvilka nu omgäfvade henne och likt en behaglig domning göt sig öfver hela hennes väsende, då ville hon icke vara den första att uttala det afgörande ord och det yrkande på förklaringar, som kanske med ens skulle kasta *Ruth* tillbaka in i det gamla lifvets smärtsamma hvirvel. I hvarje fall skulle det vara tillräckligt att bryta verkan af den apatiska domning, som nu som en reaktion efter själs-skakningarna kommit öfver *Ruth*, och af hvilken hon till en tid hade så godt behof.

Så begaf det sig att de två unga qvinnorna och barnet i idylliskt lugn tillbringade några af de närmast följande högsommar-dagarna, utan att bry sig med andra tankar eller annan omsorg än den att njuta af att vara till.

Till söndagen kom *Fritz Ritter*, som beramadt var, ut med alla mötesdeltagarne. Han blef först förvånad vid åsynen af *Ruth*; men *Klara* fick honom hastigt afsides för några få förklarande ord, hvilka han för öfrigt ej hade tid egna mycken uppmärksamhet midt i sina värdpligter.

För en dag utbyttes det tysta, nästan förnämna lugnet på villan mot en splendid herrmiddags bullrande uppsluppenhet. På den stora verandan voro middagsborden dukade, och långt ut öfver fjärden ljödo i den svala aftonen de skallande hurraropen och skratsalvorna, som beledsagade skålar och tal. Vid 12-tiden på natten fördes gästerna med särskildt förhyrd båt åter in till staden; *Fritz Ritter*, hvilken som sekreterare på mötet ej kunde vara ifrån, gjorde dem sällskap till baka.

Så var allt åter lika tyst och rofullt. *Ruth* hade under festdagen hållit sig undan så mycket som möjligt, och *Klara*, som väl förstod, att det bullrande, obekanta sällskapet endast kunde verka trötande och pinsamt på henne, hade ej på något sätt påyrkat motsatsen.

Den lilla *Vivan* fäste sig hastigt vid *Ruth* med denna naiva och icke så litet efterhängsna tillgifvenhet, som plötsligt kan uppflymma hos barn. Den nya tanten med sitt tysta, mjuka, sorgbundna sätt, med de blåa, drömmande ögonen, som ofta kunde stirra framför sig långa stunder, som såge de in i en annan värld — det egendomligt melankoliska öfver hela hennes väsende, så vidt skiljaktigt från de glada människors sorglösa obundenhet, den lilla var van att se omkring

sig, verkade på barnasinet med fängslande magt.

Snart nog kunde hon knappast en minut vara från Ruths sida. Hon var nöjd, om hon blott i timal fick stå vid hennes knän och hålla hennes smala, hvita hand mellan sina bruna, knubbiga små näfvar. Hon plågade henne ej med frågor eller barnslig nyfikenhet, då hon såg, att detta tröttade Ruth; i tystnad stod hon der och blickade oafvändt med klara, bruna barnaögon upp i Ruths ansigte, som denna, sänkt i tankar, höll vändt ut åt sjön . . .

* * *

Ruth hade redan tillbringat en vecka hos Klara, och ännu var ej ett ord från någondera sidan sagdt om annat, än hvad som rörde angelägenheterna för dagen. En morgon kom hon emellertid ned från sitt rum tidigare än vanligt. Klara, som mötte henne på den lilla blomsterterrassen nedanom verandan, frapperades genast af hennes oroliga och upprörda utseende. De sista dagarnas hvila hade medfört en ganska väsendtlig förändring i hennes ansigte, som börjat återfå en svag skiftning af tidigare dagars ungdomliga rodnad. Nu hade de mörka ringarne trädt fram på nytt under ögonfransarnes skugga som efter en genomvakad natt.

Emellertid låtsade hon om intet, och de följdes åt in till frukosten. Det var den första dagen på länge, som icke vädret varit strålände klart; vinden hade slagit om, och en kylig nordost dref tunga regnmoln från haf, hvilka då och då urladdade sig i en kort, strid skur. De hade heller ej efter vanan kunnat duka på verandan, utan höllo till i salen innanför.

Ruth blef allt mer nervös och förströdd. Hon gjorde synbarligen våld på sig sjelf för att intet låta märka, men lyckades ej. Vivan satt trumpen vid fönstret och stirrade ut öfver den hvitfradgande fjärden, öfver hvilken molnens tunga skuggor gled som misslynta miner öfver ett vackert ansigte. Ruth hade för första gången skjtit henne ifrån sig, då hon som vanligt kom till hennes knän och fattade hennes hand.

Plötsligt bröt Ruth tystnaden.

»Klara, vill du infra ditt löfte i dag?» frågade hon och såg allvarligt in i den andras ansigte.

»Hvilket löfte?» spratt Klara förvirrad upp. Detta kom så oväntadt.

»Du lofvade att följa mig första gången jag skulle söka upp pappa Rebolledo. Gör det i dag, jag ber dig så innerligt.»

»Men hvarför just i dag,» invänder Klara och kastar en misslynt blick ut genom glasörrarne, mot hvilka just regnet smattrade som bäst. »En dag mer eller mindre gör väl ingen ting, och i dag är ju vädret allt annat än lockande.»

»Ack, gör mig till viljes,» upprepar Ruth, med så ängsligt ifrig bön i tonen, att Klara förskräckes. »Jag måste i hvarje fall in just i dag, och jag vill så ogerna fara ensam. Jag vet att det är dumt, barnsligt, hvad du vill kalla det — men jag känner som en ropande röst inom mig, en aning att den gamle behöfver mig just nu. Jag såg honom i drömmen i natt, o, så tydligt. Hvad han var förfallen, darrande och grå, stackars gamle pappa Rebolledo! Och han vinkade åt mig, vinkade flere gånger . . . Det måtte väl aldrig ha hänt honom något ondt. Jag är förbittrad på mig sjelf, att jag i min egoism kunnat dröja så länge.»

Efter denna långa replik, som Ruth förde fram med hastig, flämtande röst, reste hon sig med ens upp från sin plats, som om hon genast ville gifva sig i väg. Klara insåg, att det var fäfangt söka hindra henne, och med ett resigneradt »vi få naturligtvis ändå vänta på 10-båten» gaf hon efter.

Ruth hade ingen ro, förr än de kommo i väg. Långt i förväg stod hon på bryggan, spejande genom det gråa regnet efter »Victorias» hvita stäf. Och sedan, oupphörligen under den korta resan, hvilken de företogo, instufvade för vädret i den tränga damsalongen, spratt hon upp ur sin tankfullhet med ett oroligt: »det måtte väl aldrig ha hänt honom något, hänt honom något ondt!»

Då de voro framme och stodo bland skarnorna, som trängdes på kajen, frågade Klara:

»Men vet du nu egentligen, hvar vi skola vända oss för att finna honom? Jag tror knappast han bor kvar der uppe vid Hornskroken.»

»Visst bor han väl kvar,» svarade Ruth, nästan förskräckt. »Vi bege oss i alla fall först dit upp.»

»Jag tycker mig minnas, att Fritz sade en gång, att han sålt gården åt staden. Kanske jag har orätt. Det är väl, som sagdt, ändå bäst att börja sina efterforskningar derifrån.»

De ropade an en droska och gafvo kusken nödiga ordres. Strax de kommo fram och Ruth i nervös brådska fick ned det regndrypande fönstret, fingo de klart för sig, att Klara haft rätt. »Han fins ej här,» sade Ruth med gråten i halsen. Fönsterluckorna och dörren till den för detta lilla diversehandeln voro igenspikade som på en öfvergifven barrack.

»Kära Ruth,» tröstade Klara, »hvarför genast ge upp modet. Vi höra oss väl för hos grannarne.»

I huset tvärs öfver gatan mötte dem idel nya ansigten. »Icke en enda gammal bekant,» sade Ruth missmodigt, »det är det gamla och dock alldeles nytt.» En skara smutsiga ungar skockade sig i näsvis nyfikenhet i portgången och kring vagnen. Ett besök af välklädda damer var här tydligen något alldeles nytt.

Efter åtskilligt frågande fingo de veta, att den gamle aktören redan för tre år sedan lemnat gården, som sedan dess stått obebodd och utan huld. Den skulle visst snart rifvas för gatans reglering. Skonätterskan, som varit gammal granne, kände nog till hans adress, men äfven hon hade flyttat och bodde nu än längre ut åt Liljeholmssidan.

Det var blott ett att göra, och de satte sig upp på nytt. Efter åtskilligt letande fingo de reda på den de sökte i ett skunt kryp-in, der qvinnan och hennes fästekar, en skraddare, trängdes om dagern för sitt arbete vid det smutsiga fönstret och en ilsken träta med skrik och stim mellan tre trasiga små barn i kakelugns hörnet förstummades vid det oväntade besöket.

När de framfört sitt ärende, fick skonätterskan genast sin svada i gång. Hon var tydligen trakterad af att få språka om gamla dagar.

»Pappa Rebolledo, ja, herre Gud, hvem frågade efter honom nu för tiden? Det var då länge sedan hon hört det namnet. Nog för hon visste, hvar han fanns, alltid; men sedan fosterdottern hans rymde ifrån honom och gifte sig med en rik och förnämlig herre för många herrans år sedan, var det knapt en lefvande själ, som brydde sig om honom.

Nå, sitt nödiga underhåll fick han nog än, förstås; det kom visst genom pastorn i församlingen, alltid precis på dagen i kvartalet. Men han hade inte mycket glädje af det nu mer, kunde man väl förstå, sen han knappt orkade öppna munnen för det kära bränvinet.»

Klara, som såg, hur våldsamt Ruth upprördes af qvinnans sladder, försökte afbryta henne, men Ruth fattade afvärande om hennes hand.

»Nej, nej, och hur är det vidare — hvar bor han —»

(Forts.)

Från Iduns läsekrets.

»La Societé.»

Det kan ju tyckas minst sagdt förmätet att uppträda med kritik öfver en af »Idun» prisbelönt afhandling. Men allt sedan jag läste Ebba Larssons uppsats »La Societé» i N:o 14 af »Idun», har jag känt ett oemotståndligt begär att skriftligen gifva luft åt de blandade känslor, som nämnda uppsats framkallat. Att författarinnan icke är ensam om den åsigt, att vårt sällskapslif behöfver reformeras, är en borgen för att denna åsigt är alldeles riktig: tusenden instämma med henne deri. Och att hon sjelf alldeles förälskat sig i sin »vackra saga», framgår tydligt af slutorden; men låtom oss se, om den icke har flere fel, än det att ej finnas till i verkligheten.

Idén att några med slägt- och vänskapsband förbundna familjer skulle genom ett regelbundet och enkelt umgänge söka vederqvickelse och trefnad är särdeles god och ofta med mer och mindre framgång realiserad; men jag undrar, om det icke skulle vara bra svårt att bibehålla de båda första villkoren, regelbundenhet och enkelhet, samt ernå det åsyftade resultatet, om kretsen vidgades i det oändliga?

Vidare förefaller det, som om de »äkta männen» skulle uteslutas ur »La Societé», ty det säges uttryckligen på ett ställe, att »La Societé» är fruarnas klubb, och att dessa äro lika oveckliga som herrarne, hvilka ej tillåta fruarna att med sin virkning sticka näsan i deras klubb. Men å andra sidan talas om, att såväl yngre som äldre ungarlar emottagas. Detta är väl hvarken rättvist eller välbeträkt af ett sällskap, som gjort till en af sina uppgifter att motarbeta utelif. Eller är det egentligen de blifvande äkta männen, som i tid skola reformeras och räddas, och lemnar man de »utestängda» äkta männen åt deras öde? — I så fall får »La Societé» mycken likhet med en rättfälla, som mammorna inrättat för att fint och behändigt fänga män åt sina dötrar. Att enkelhet i mat och dryck samt öfriga anordningar icke hämma utan snarare befördra sällskapsglädjen, om den är af rätta slaget, är en bepröfvad sanning. Men visst skulle åtskilliga herrar hafva litet svårt att underkasta sig den drakoniska lagen att ej få mer än ett glas öl; en sup kan ju vara rimligt och behöfver t. o. m. alls icke förekomma, med ölet är det en annan sak, det drickes ju för törstens stillande, och det vore väl föga gästvänligt att söka reglera sina gästers törst. Författarinnan har också glömt att gifva en anvisning, huru utminuterungen af och kontrollen öfver besagda ölranson skulle lämpligast försiggå. Skulle måhända någon ung Hebe vid ett särskildt bord sköta ölserveringen, och herrarne i kö vandra fram för att i tur och ordning af hennes hand mottaga sitt bestämda glas öl? Eller skulle glaset stå fyllda på förhand, till lika antal med de fullvuxna, manliga gästerna? — Tänk om någon skalk i en hast skulle tömma tvänne glas! Då kunde den, som till slut blef utan, med skäl utropa: »En af herrarne har tagit sig ett glas för mycket!»

Något underligt förefaller det, att förf. tyckes föreställa sig, att tobaksrökning idkas och hundar medtagas i sällskap; det är väl endast, då herrarne draga sig tillbaka till »herrns rum», som cigarren eller pipan tändes, och hundar lysa i regeln genom sin fränvaro, om ej möjligen värdfolket sjelfva hafva en eller två fyrbenta favoriter, som få stanna inne. —

Så komma vi till sysselsättningarna under samqvämet. Fruarna sitta med sina arbeten och tala om hushållet; ungdomen dansar och leker »packa kappsäcken», »huru Amor kommer» m. m., hvarunder de unga flickorna sysselsätta sig med ungherrarne, såsom Eva såg på Adam, oskuldsfullt, fritt och öppet (!). Det tyckes som om förf. tänkte sig idealnenniskor för bildande af »La Societé», åtminstone hvad ungdomen angår, fruarna deremot förefalla skälligen tariffiga, då de ej skulle hafva annat än hushållsrön att meddela hvarandra. Att ungdomen i våra dagar i

de flesta fall icke är sådan, den borde vara, är ett sorgligt faktum. Bland de unga herrarna äro de flesta blaserade och sjelfsväldiga till tal och sätt, och de unga flickorna äro ofta koketta, ytliga och anspråksfulla samt hafva en sådan ton och sådana fasoner, att de unga männen allra icke anse sig behöfva genera sig för dem, utan karaktärisera dem med uttrycken »livvade», »skojfriska» etc.; och sådan ungdom finner ej nöje i oskyldiga lekar. Men om också ungdomen vore så menlös och oskuldsfull, som Ebba Larsson tänkt sig den, så undrar jag, om den vore tillfredsställd med att i timala »leka lekar», och om detta just är någon bildande sysselsättning. Författarinnan måtte anse samtal och resonnement såsom icke passande för ungdom, ty hon säger uttryckligen: »de unga konversera ej om vädret, sista balen, premiären på teatern eller den nyttigafna romanen, det låta de de äldre göra.» Hm, hm, nyss tycktes det, som om fruarna hade andra ämnen att sysselsätta sig med — och nog vore det litet malplaceradt, om de företädesvis skulle tala om »sista balen»; då må de hellre tala om tvätt och matlagning. Men hos de unga skulle det således

vara ett fel, om de uttalade sina tankar öfver en pjäs, de sett, eller en bok, de läst? Sådana ämnen äro just intressanta att afhandla med jemnärliga och tillika bildande; ty genom att utbyta åsigtter med andra, klagör man sina egna, eller lär sig inse, om de äro viktiga eller icke. Om man önskar, att sällskapslivet skall vara både bildande och vederquickande, så är väl intet lämpligare än att, då ungefär samma personer regelbundet komma tillsammans, man använder någon tid af samqvämnet till läsandet af en god bok, eller t. o. m. inöfvandet af något mindre dramatiskt arbete. Hvad uteslutning ur sällskapet för något brott mot dess »tysta principer» (om hvilka förf. lemnar oss i okunnighet) angår, så ligger ju i all slags bannlysning någonting af fariseism. Och man kan ej gerna antaga, att familjer ingå öfverenskommelse om ett flitigt och förtroligt umgänge utan att på förhand känna till hvar andras moraliska ståndpunkt, hvarför några obehagliga upptäckter i det afseendet ju ej behöfde befaras. — Att toleransen mot männen drifves väl långt, medgifves; ty om icke deras eget rättsmedvetande hejdar dem på det ondas väg, icke

manas de att öfvergifva den genom fruktan för det allmänna omdömet. De veta nog, att de öfverallt gerna emottagas, isynnerhet om de kunna uppträda som épouseur. — Huruvida det kan kallas ett »fint sätt», att göra dessa uteslutningar sålunda, att ingen infinner sig på den prickades mottagningsdag, eller hvarken låtsas märka eller tala med honom eller henne, då han eller hon näst uppträder i sällskapet, torde vara tvifvel underkastadt. Att ett sådant i öppen dag lagdt förakt bland de unga herrarne sväriligen skulle göra några proselyter, utan i stället reta dem, så att de gifva »La Société» en god dag, är min öfvertygelse. Men att finna rättat sättet att låta den brottlige känna det allmänna ogillandet är mycket svårt; jag vågar härvidlag ej gifva vare sig råd eller regler. Hvad som förefrigt är klokt och godt i förf. fantasibild, kan ej annat än vinna varm sympati hos en hvar. Jag har blott velat påpeka de mest i ögonen fallande felen, under det jag egnar henne allt erkännande för det välmänta i hennes uppsats. Thecla S—g.

Hushållet.

Mitt hushållssystem. Som jag tror, att mina skafferiäfrärer öfverensstämme med ett flertal af Stockholms måttligt bemedlade husmödrars, kunde det vara af intresse att få systemet bedömdt af någon auktoritet. Jag har två tjenare — en till hjelp med mina fyra smätningar och en köksa. Till frukost ha vi, stora, sill och potatis. Sillen köpes af bästa storsill, ett £ hvarje gång och den, tillika med potatislären, hvetemjölsäcken och den låsta lären innehållande sylter, safter, konserver m. m., som allt för mycket fresta gommen, ha sin plats på vindskontor (källare finnes ej). En sill urvattnad och stekt är lagom till frukosten — således är sillkaggen lätt kontrollerad. Till middagen tages steken (eller hvad det nu är) hel in på bordet. Från bordet skickas maten portionerad in till barnjungfrun, och åt köksan skär jag af, hvad jag anser hon behöfver — resten vet hon jag har reda på. Skinka köpes samma kvantitet hvarje vecka, och det stycket skall räcka till sina bestämda mål, nml: söndagsmorgon och tisdagsmiddag stekt, samt torsdagsmiddag, då resten kokas. Till qvällen ha vi vattgröt eller hafregrynsgröt, hvilken kokas i emaljerad gryta i ugnen medan middagen lagas. Af grynen tages samma mått hvarje gång, hvarför 1 £ räcker sin bestämda tid. Till söndagskväll gräddas, under det middagen lagas, ugnspannkaka åt barnen och jungfrurna — vi sjelfva ha då vanligen thé. Smörgåsmat använder jag mycket litet — undantagandes salt kött — min man föredrager en varm frankfurter eller hvitlökskorf eller annan smårätt. Smöret köpes likaså pr vecka, en viss kvantitet af så väl bords- som matsmör. Af det senare äta såväl barnen som tjänarne, och vanligen breder jag sjelf barnens smörgåsar. Kaffebröd bakas hvarje torsdag; dertill tages alltid samma kvantitet mjölk. Erfarenheten har lärt mig att hafva det undanlöst, och på qvällarne skär jag af åt barnen och tjänarne deras bestämda del till morgonen. Sockret huggar jag sjelf och har det i läst sockerskrin, men sockerskålen är ej undanlöst. Kaffe, chokolad, thé, finare kryddor etc. har jag undanlöst. Aurelia.

mönster på juteväf och fäster det rundt om yttersidan; i kanterna sättes ett veckadt yllebånd. En remsa af samma väf broderas och fästes på ömse sidor att bära »korgen» uti. Frida N. N.

Man hör ofta: »Göm det, det kan alltid blifva nyttigt till något!» kanske dock oftare: »Hvad kan det väl duga till, kasta bort det!» Men hafven i någonsin tänkt eder att afven de tomma tändstickslådorna äro användbara? Jo, visst äro de så! Men huru kunna tydligt framställa hur de användas för att bilda något helt? Jag får dock försöka. Man tager ett atlasband och fäster om sjelfva lädan, men just så att den obehindradt kan skjutas ut och in i sitt fodral. Sedan hopfästes med stark tråd 3 lädor i rad och 3 öfver hvardera (9 st. lädor) och om det hela fästes ett broderi på mörk juteväf, kantadt med ett veckadt atlasband. Under fästas 4 trädrullar, som hjul, då hela det lilla arbetet blir något liknande en jernvägsvagn. På hvarje läda fästes som »etikett» olika: knappar, nålar, hakar m. m. Frida N. N.

Blomställ. Ett billigt och trefligt ställ för friska eller konstgjorda blommor kan man göra af en rak björkgren, omkring 8 cent. i genomskärning och af 27 cent. i längd. Grenen, som bör vara betäckt af näfver, urhållas temligen djupt för blomstjelkarne. Tvåne mindre grenar, 2 $\frac{1}{2}$ cent. tjocka och 10 cent. långa, fästas vinkelrätt under den större grenen, som sålunda kommer att hvila på dem. »Lilly».

Inläggningar.

Kryddsill. 1 val (80 st.) god, färsk inmatssill gälas och torkas, men får ej tvättas, lägges i 1 k:na ättika 15 à 24 tim., hvarefter den försigtigt uppstrykes. Hufvud och stjert afskäras, då sillen gälas. Derefter nedlägges den med ryggen ned, hvarfals med 2 skålp. lüneburgersalt, 1 skålp. pudersocker, 25 ort krydd- och 25 ort starkpeppar, 6 ort spansk humle, 3 ort sandel (röd, köpes på apoteket), 6 ort lagersbärsblad, 6 ort saltpeter, 3 ort nejlikor och 3 ort ingefära. Kryddorna krossas och sammanblandas med saltet och sockret samt strös mellan hvarfven. Nedlägges i en fjerding, som förvaras på kallt ställe. En lättare press pålägges; är färdig på 4 à 5 veckor. Frida N. N.

Matlagning.

Maccaroni-pudding. 54 ort maccaroni förvällas i en kanna mjölk och 36 ort smör. När detta blifver kallt vispas 9 äggulor och irörs, likaledes 9 till hårdt skum slagna hvitor. Socker och muskotblomma. Formen smörjes med smör och rifvebröd. Obs. Maccaronerna skallas i hett vatten innan de lägges i mjölken. Frida N. N.

Smörgåspudding. Skifvor af hvetebröd bredas med smör och läggas hvarfals i en form. Sylt lägges mellan hvarfven, eller också kan man taga socker, kanel och sönderkrossade russin. När formen är full, öfverhällas en vispning af mjölk och ägg. Innan puddingen är fullt gräddad, tages den ut, och en kopp punsch slås deröfver. Serveras ej för varm. »Lilly».

Äppelkaka. En djup tallrik torra äpplen kokas till mos med ett tefat socker. Sedan tillagas en smet af 14 ägg, $\frac{1}{2}$ k:na grädde, hälften söt och hälften sur, samt $\frac{1}{3}$ k:na stötta skorpor, som upplöses i mjölk; blandas med äppelmoset och gräddas i smord form. Ätes med vaniljsås. Frida N. N.

Fiskfärs. Gädda eller kolja, 4 £, rensas och skrapas fri från skinn och ben, hackas i en ho samt bultas väl med 63 ort smör. Massan lägges sedan i ett fat och uppblandas med $\frac{1}{2}$ k:na gräddmjölk (hälften god grädde, hälften mjölk), 4 st. ägg, som iblandas hvar för sig, ett drygt $\frac{1}{4}$ kvarter godt hvitemjöl. Kryddas med hvitpeppar, salt och socker. Arbetas 1 timme i fatet; kokas i smord och med skorpor beströdd lockform. Kokas i minst 2 timmar. Frida N. N.

Falsk fiskfärs. 25 ort smör och lika mycket mjöl fräses och påspädes med $\frac{1}{4}$ k:na oskummad mjölk; gröten upphälles och arbetas ända tills den blifvit kall. 8 gulor vispas och nedrörs tillika med salt, socker och litet muskotblomma. Hvitorna slås till hårdt skum och nedrörs sakta, just som man är färdig slå smeten i formen och ställa den i vattengrytan. Formen väl smord och beströdd med rifvebröd. Kokas i 3 tim. Serveras med kraft- eller hummersås. Frida N. N.

Bakning.

Ingefärsbröd. 2 ägg, $\frac{1}{2}$ skålp. pudersocker. 5 skedar söt grädde, $\frac{3}{4}$ skålp. mjöl, 2 teskedar kanel, 1 d:o ingefära, 1 d:o nejlikor. Allt blandas väl, lägges ut i små plättar på väl smordade plåtar. Frida N. N.

Hvita mandelbakelser. 5 hvitor vispas till hårdt skum, hvarefter inröres 1 skålp. siktadt socker samt 2 matskedar ättika, hvilket väl vispas 1 tim. Sedan inröres 1 skålp. skallad och väl torkad, rifven sötmandel. Lägges i kransar. Frida N. N.

Husdjuren.

Att hindra snö klumpa sig under häst-hofvarne. Det säges, att man endast behöfver smörja den väl rengjorda hofvens undersida med såpa, så skall snön icke bilda sig till klumpar. Hofven skall vara väl rengjord före smörjuingen. Frida N. N.

Botemedel för trumsjuka och förstoppning hos boskap. Man gifver det sjuka

kreaturet en blandning af $\frac{1}{4}$ jäst och $\frac{1}{4}$ linojla. Det kan äfven gifvas som lavemang. Kreaturet får blott förtära ljunt vatten. Frida N. N.

Uti en tidning stod nyligen att läsa, hur nödvändigt saltet är för våra husdjur och att man bör tillses, det djuren erhålla detsamma i tillräcklig mängd. Det heter: »Om man är i tillfälle att förska sig större stycken eller stenar af bergsalt, så är det särdeles lämpligt hafva sådana liggande i foderkrukborna, så att kreaturen kunna få slicka deraf efter behag. I annat fall kan man gifva dem vanligt salt, en matsked full för hvarje djur dagligen eller hvarannan dag blandadt i blötfoder eller upplöst i vatten. Dervid bör man likväl iakttaga att ej strax efteråt låta dem komma åt att dricka mycket vatten. Har man tillgång på saltsten, kan man lägga en sådan i färhuset, så att fåren kunna få slicka deraf. Men ännu bättre är att blanda malet salt, stötta enbär och något stenfri lera, hvilket hålles tillsammans med uppvärmd tjära till en fast massa, som fyller i en träho och ställes hos fåren, så att de deraf få slicka efter behag. Härigenom skyddas djuren för vattusot m. fl. sjukdomar. Att gifva fåren salt upplöst i vatten, är icke rådligt, ty det spilles lätt på ullen och fåren kunna deraf få vanan att äta ullen af sig.» Frida N. N.

Huskurer.

Arnica-bränvin. Den allmänt förekommande blomma Arnica montana är en växt, hvars både blomma och rot äro nyttiga. Blomman, fullt utslagen, samlas i knippen och torkas; sedan kokas på dem ett spad, som saltas något och kallt användes för gikt; den sjuka kroppsdelen tvättas dermed. Det är i synnerhet användbart, då giktknölar visa sig på händerna; man tvättar sig då om qvällarne och låter det torka in. Roten sköljes och skäres i tunna skifvor samt lägges på buteljer, hvarpå bränvinssprit påhålles. Begagnas på friska sår, påstrykes genast och tillses, att det kommer in uti såret. Frida N. N.

För att hålla öppna bensår rena, användes på såren linnelappar, doppade i smält vax och talg. Frida N. N.

Spruckna händer botas bäst genom att gnidas med karbololja. Om man företager ingnidningen vid söndags och ligger med handskar på, skola händerna nästa morgon vara botade. Frida N. N.

För svår hosta. 10 skedblad hafresoppa, 100 droppar renad terpentun blandas, 1 äggula och 3 skedblad socker vispas till det ljusnar, hvarefter det blandas med det förutnämnda. 4 à 5 skedbl. tages dagligen. För barn eller dem, som ha svårt att fördraga terpentin, tages mindre deraf. Frida N. N.

Hvarjehanda.

Välling af ångprepareradt hofremjöl är ett helsosamt och närande födoämne. Den bör kokas synnerligen väl och drickas något afsvalnad.

Frida N. N.

Några skedblad sherry i såsen, höjer smaken på färstek.

Frida N. N.

Gammalt smör kan göras välsmakande genom att det först tvättas i vatten, derefter i mjölk. Sedan inarbetar man litet pudersocker, påströr salt, och smöret är åter ganska godt.

Frida N. N.

En anjovis i grytan, skall gifva god smak åt oxstek.

Frida N. N.

Gummade fönsterremisar är särdeles användbara till etiketter på buteljer, burkar etc. De klippas i passande bitar, påskrifvas, doppas i varmt vatten och äro med ens färdiga att påsättas, hvartill åtgår betydligt kortare tid, än om man skulle begagna mjölkklister. Det sistnämnda har också den olägenheten att vara särdeles lockande för råttorna, som på helt kort tid kunna förstöra de prydligaste etiketter.

Frida N. N.

Vid förvaring af sylt bör ihågkommas, att det möglar i fuktigt rum, jäser i för varmt, sockrar sig i för kallt. Mogenhet kan borttagas utan att syltet behöfver omkoka, men här börjat jäsa, fins ingen annan utväg; det sker då med tillsats af socker doppadt i vatten. Då det sockrat sig, spädes det med helt litet vatten och ställes i en varm kakelugnsnisch, då det brukar blifva bra igen.

Frida N. N.

Rödbeter bli fortare kokta, om de kokas tillsammans med potatis.

Lilly.

Frågor.

Nr 73. Om svar i Idun på nedanstående frågor anhålles vördsamt:

1) Bör aldrig ett barn agas af mer än en och samma person?

2) Skulle det icke i så fall kunna hända, att barnet blir bortsämdt, då det ibland af modern agas för en sak, som i hennes frånvaro opåtaladt får passera?

3) Är det icke då bättre att barnet i moderns frånvaro under någon timme för samma sak erhåller lika aga, äfven om den skulle utdelas af fadren eller någon af husets tjänstinnor?

Fader.

Nr 74. Skulle någon af Iduns läsarinor godhetsfullt vilja gifva mig prof på någon vacker gardinspets af de numera brukliga grofva sådana, blefve jag så tacksam?

Lovisa.

Nr 75. Gifven en i tveksamhet stadd medläsarinna ett godt råd angående följande fråga: Hvilka böcker kunna anses vara lämpliga att rekommendera till förströelseläsning åt unga flickor i en ålder af 15—18 år? Härmed menas, hvilka alster af nutidens skönlitteratur som mest egna sig härtill, och efter hvilken princip censuren härvidlag skall tillämpas? Ärade läsarinor, gifven mig ett godt råd; låten eder rika erfarenhet tala och gagna härigenom en stackars tveghetsn Maria.

Nr 76. I nr 12 af tidningen Idun för år 1888 lofvar »Stenia» att lära den, som så önskar, huru man kan färga ägg i olika färger under kokningen. Var nu god, min snälla »Stenia», och håll detta löfte! Jag vore mycket tacksam, om jag till påsk kunde få lära detta.

En mamma.

Nr 77. Skulle några af Iduns musikaliska läsarinor vilja uppge namn på och kompositör till några af deras favoritstycken? Svar emotes med största tacksamhet af Signe.

Nr 78. Vore tacksam, om någon af Iduns läsarinor eller läsare i tidningen ville upplysa, huru det tillgår att bleka gräs och blådväxter?

Mia.

Nr 79. Kan någon af Iduns många läsarinor för en ung fru på landet uppgifva något vackert mönster på lapptäcke. Jag har en hel mängd utmärkt vackra sidenappar i alla färger och ville därför gärna använda dem till täcke, om något trefligt eller eget mön-

ster kunde fås genom vår gemensamma vän Idun. Svar emotes med tacksamhet så snart som möjligt af

Alex.

Nr 80. Skulle någon af Iduns många vänliga läsarinor vilja hjälpa mig med att få ett kuddöfverdrag, sydt på yllestramal i fornnordisk stil, försäldt, så att det lennar mesta möjliga behållning? Penningarne skulle användas till hjälp för att genomgå en slöjdukurs i sommar. Bortlottning vore nog bra, men vet ej, om det är tillåtet. Svar afvakts af

Solveig.

Nr 81. Hvad skall man använda för att blifva befriad från mal i såväl möbler som garderobers under sommaren? Vi komma att tillbringa sommaren borta från hemmet, och rummen stå derpå igenstängda. Med tacksamhet emotes något råd härutinnan, som ej vore förenadt med allt för mycket besvär, men ändå säkert att förekomma dessa odjur.

Ung husmoder.

Nr 82. Skulle någon af eder vilja uttala sin tanke, huruvida det kan anses tryggt, att en bildad flicka kan blifva riktigt lycklig genom att ingå äktenskap med en hederlig, aktingsvärd, i sitt stånd bildad handverkare. Tycket är ömsesidigt och bepröfvadt genom långvarig bekantkap under alltaglig sammanvaro. Svar emottoges med tacksamhet af

Mary.

Nr 83. Skulle någon af Iduns läsarinor godhetsfullt vilja upplysa en stackars arbetsbehöfvande flicka af god familj, »bättre», tors jag ej säga, sedan jag läst Elna Tenow's uppsats i nr 9 af Idun) som eger huf för det husliga, hur hon skall finna dylik sysselsättning? Det så mycket förordade barnskoterskallet låter ju mycket bra; men huru komma i åtnjutande af en sådan befattning i vår på arbetssökande öfveruppfylla tid? På ett vänligt råd väntar man tacksamhet Anna.

Nr 84. Huru mycket salt, alun och vinsten lägges Sch. Idun nr 40, 1888, till en kanna vatten? Mitt försök aflöps så, att jag fick en nyfört kastrell alldeles kopparfärgad samt silfret alldeles grönt och svart, och har jag, oakadt mycket arbete, ej ännu lyckats få bort fläckarne från detsamma.

Finska.

Nr 85. Frågas, om den, som i Idun infört en uppsats om »Säpkokning», äfven ville i nästa nummer af Idun meddela hvar »luten» finnes att få köpa.

Caroline.

Svar.

Nr 17. Det kan ju hända att »Intubikafet» beredes af någon här förut obekant växt, men för ömvidga synes det icke omöjligt, att underrättelse om växtens odling kan erhållas hos trädgårdsmästare, som ofta odla den i södra Sverige äfven vildt växande Vägvärdan eller Blåbänk (Cichorium intybus). NINA.

Nr 28. Ett provadt, godt medel mot härets affallande och för undskaffande af mjöll i hufvudet är att taga 1 del fint salt och 3 delar kognak, som tömnes på en flaska, omskakas väl och lemnas stående några dagar. Härmed kammars häret ett par gånger i veckan, dock alltid då man är färdig gå till sängs, eljest kan hufvudet lätt förkyllas.

Gunhilda.

Nr 30. I Skandinavisk Modetidning Nr 2 och 3 finnes bland andra maskeradekostymer en tyroler- och en schwabisk kostym för unga flickor, särdeles nätta och enkla, som lätt kunna sys hemma. Mönster och beskrifning finnes i tidningen. Mathilda.

Nr 59. Mandelmassa göres af 1 skålp, söt- och 1/4 skålp bittermandel, dertill 1 skålp socker. Alltsammans stötes väl, så det blifver fint och jemt blandadt. Thea.

Nr 60. Enligt fleres uppgift har jag upprepade gånger försökt att i kokande mjölk utrga vinfläckar, men utan framgång, hvarför jag härmed delgifver den metod jag efter mångårig erfarenhet finner vara den bästa. Då jag har byk och duktyget genomgått sista stukningen, läggs de dukar och servietter, som äro fläckiga, särskildt och få ej utsättas för vidare gnidning. På apoteket köpes för 10 öre Eau de Javelle, af denna lül hålles på ett tefat, hvarje fläck doppas grundligt häri och bredes på bordet. Får ligga tills den försvinner eller högst 8 minuter, då man ofter hand sköljer fläckarne i varmt vatten; sedan hela plagget är fläckfritt, sköljes det i varmt vatten och lägges genast på kylken. Säsom regel bör man alltid först kalla byka en god stund, innan man börjar att varnbyka. Corimo.

Nr 63. Fastän icke af ert kön vågar jag dock meddela er:

En vanlig ridkjol bör vara ungefär fyra alnar vid midten och två alnar lång bak samt försedd med utskuret knå, hvilket gör kjolen betydligt längre fram och att den faller väl. Livfet skall vara alldeles slått framtill, försedd med en tät rad små knappar, samt bak-till ordnad som en hvit smal frack.

Då ni föredrager herrsadel föreslår undertecknad ett par mycket vida benkläder, upp-till rynkade som en kjol, med största viddan bakåt, hvilka då ni är till häst skulle te sig, sedda från sidan, ungefär som ofvan beskrifna

moderna, snäfvä ridkjol. Att, som man någon gång sett, då damer begagnat herrsadel, använda en kjol så vid, att den faller som en kappa öfver hästens bakdel, är högst oskönt.

Carl.

Breflåda.

Evo. Vi använda sällan öfversättningar.

Nero. Måhända.

Sissi. Vi kunna ej på denna afdelning införa slika förfrågningar, hvilka helt och hållet falla inom annonsafdelningens område.

Molly. Idun sänd till England i korsband för hvarje nummer kostar 1 kr. 65 öre för kvartalet.

Sten. Tack för den lilla nätta uppsatsen, som vi med nöje bereda plats. Tacket till förf. af den omnämnda artik. kanske ej skulle träffa vederbörande — den var nämligen bearbetad efter en utländsk tidskrift!

Augusta. Det blir för mycket omtagande i en och samma fråga.

J. G—g. Kanske framdeles.

X. Er uppsats förefaller oss som ett slag i luften. Ni har hängt upp er på uttrycket »bildadt umgänge» och tyckes dermed mena rent literärt öfverförinadt. Om något sådant har i frågan ej varit tal.

Red.

Innehållsförteckning:

M-me Mercedes de Castellanos. — Påskdag; dikt af Johan Nordling. — Fördomar; af Mathilda Langlet. — Våren; af M. D. — Beatrix; ett minne af Dolly Room. — En qvinnlig näring; af A. I. B. — Från våra badorter: I. En Marstrandsejour sommar 1887; af Silah. — Gastronomiska kåserier: III. Om ägg, enkannerligen påskägg; af En gourmand. — Något om rosodling i boningsrum; af Jane. — Teater och musik. — Ett storstadsbarn; berättelse af Johan Nordling (forts.). — Från Iduns läsekrets: »La société»; af Thecla S—g.

Hushållet. — Handarbeten. — Inläggning. — Matlagning. — Bakning. — Hushållet. — Huskurer. — Hvarjehanda. — Frågor. — Svar. — Breflåda.

Annonser.

Annonspris: 25 öre pr petitråd (= 10 stafvelser). Ingen annons införes under 1 kr.

LEDIGA PLATSER.

En ung flicka med godt sätt mot kunder, godt renommé och fördelaktigt utseende kan erhålla plats i konditori i Norrland. Svar, åtföljd af fotografi och afskrift af betyg, torde sändas till Bernh. Franke & Co., Stockholm. [182]

En bättre, anspråkslös flicka önskas i ett mindre hushåll på landet att gå frun tillhanda. Sökanden skall vara kunnig i matlagning samt sömnad och finare handarbeten.

Ingen må anmäla sig, som ej är fullt kompetent till platsen. Svar jemte fotografi kan sändas till »X», Qvistrum, poste restante. [172]

PLATSSÖKANDE.

Obs! Ett ungt fruntimmer, fler-årig elev af hr Richard Andersson, van vid och road af undervisning, erbjuder sig att under sommaren gifva pianolektioner, mot resa och vivre fritt, i ett godt hem på landet. Goda referenser. Svar till »Harmoni 23», Idun. [181]

Plats som kassörska, kontors- eller skrifvbiträde eller ock som sällskap önskas af ett fruntimmer af bättre familj. Svar till »L.», Norrköping, p. r. [179]

Plats önskas i familj nu genast af en 25 års flicka med lust och fallenhet för landthushåll för att biträda med dylika göromål. Kunnig i söm, väfnad och finare handarbeten. Finnas barn, önskar hon handhafva värden om dem. Goda rekommendationer. Svar till »Norrländska», Elvenäs, Grums, Verml. [183]

Sjuksköterska.

En bildad sjuksköterska önskar mot all ting fritt efter midsommar få resa med någon sjuk eller frisk till fjäll-trakt eller göra fjällvandringar. Vidare genom Iduns Redaktion.

Ett bildadt fruntimmer önskar plats såsom behjelpig i hushållet, att gifva musiklektioner eller som skrifvbiträde. Skicklig i handarbeten. Goda referenser. Små löneanspråk. Svar till »H. R.», här. [161]

Musikkondition.

Kondition önskas för sommaren af lärarinna vid hr Richard Anderssons musikskola att mot erhållande af fritt vivre för sig och en sexårig son lemna undervisning i musik. Muntliga och skriftliga rekommendationer lemnas af hr Richard Andersson, Brunngatan nr 28, Stockholm. [178]

DIVERSE.

Doktor A. Afzelius

Lilla Vattugatan 24. 9—10 och 2—3. Företrädesvis mag- och hudsjukdomar. [158]

Doktor Carl Flensburg
14 Lilla Vattugatan 14.
Hvardagar 1/23—1/24. Helgdagar 10—11.
Behandlar företrädesvis Barnsjukdomar. [94]

Tandläkaren Constance Elbe,

Humlegårdsgatan 8, 2 tr.
Rådfrågningstid 1—2. [120]

Husmödrar!

Försöken Th. Winborg & C:is i Stockholm tillverkningar af

[96]

Ättika,
Senap,
Såser,
Soja,
flere gånger pris-belönade och fullt jemförliga med de bästa utländska fabrikat. Tillhandahållas hos Hrr specerihandlare.

Landsortsboar

kunna få hvarjeh. uppdrag utförda genom undert. Se annonsen i nr 14 af Idun. Postadr.: Engelbrektsq. 31 A. Telegrafadr.: Ströms, Stockholm. [170] Maria Ström, född Klockhoff.

I en vacker och liflig trakt strax invid Eksjö emottagas ianckorderingar öfver sommarmånaderna. Goda referenser lemnas. Vidare meddelar fru majorskan Emilia Engström, adr. Eksjö, Åkerslund. [160]

Största lager af
Mode- & Garneringsartiklar
till Klädningar och Kappor.
Sybehör & Foderväfnader,
Knappar & band.

J. F. Holtz
Brunkebergsgator 7
St. Nygränd 37
Stockholm.

Till utstyrlar:
Broderade Remsor
af bästa qualitéer,
Madeira-broderier,
Madapolam-broderier.

OBS! Profver sändas på begäran till landsorten franco.

[152]

Färg i bleckdosor!

(Färdigberedd.)

Aspinall's oxidized Enamel.

Prisbelönt.

NYTT! PRAKTISKT! BILLIGT!

För målning af nya
och renovering af
gamla möbler.

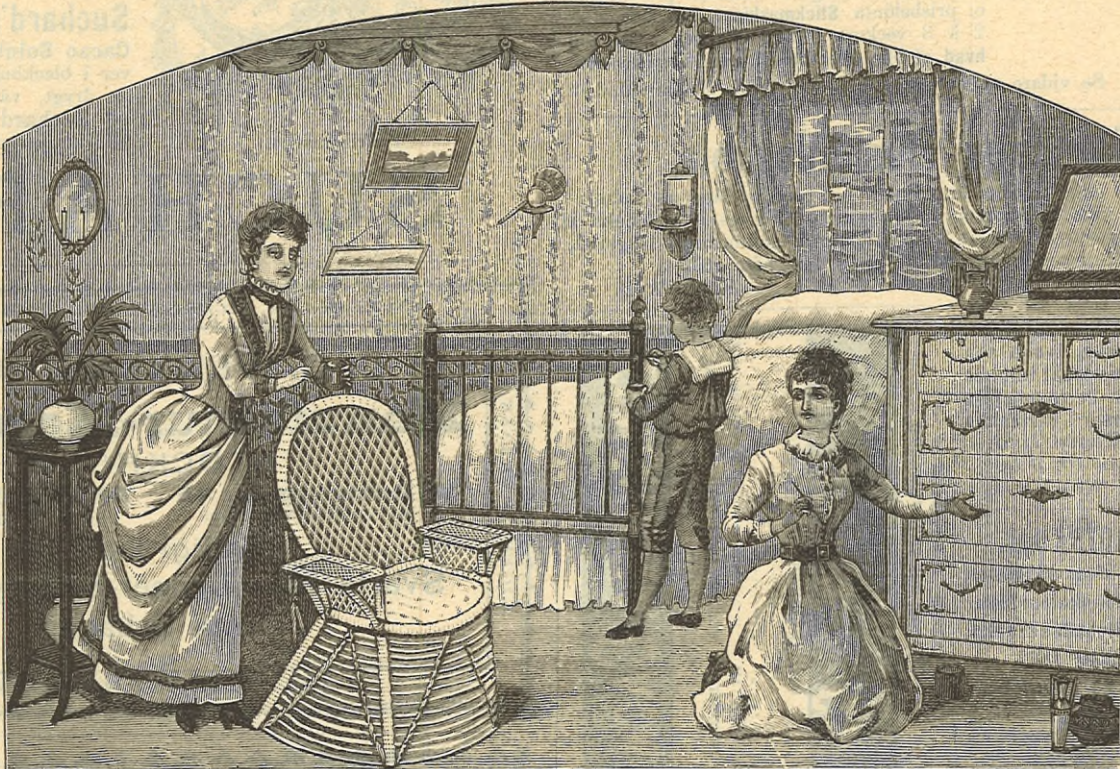
För målning af
blomkrukor, fogelburar
m. m.

För målning af
jernsängar, korg-
arbeten m. m.

Bör ej saknas i nå-
got hem!

Erhålles i bleckdosor
å 60 öre och kr. 1,50
pr st.

Lämpliga
Penslar
till olika priser.

Dosan bör aldrig stå
öppen.

Äldre saker, som om-
målas, böra först ren-
tvättas med varmt vat-
ten, blandadt med något
soda.

Vid målning bör iakt-
tagas, att handen ej
vidrör föremålet, eme-
dan af värmen bildas
luftblåsor, och torknin-
gen till följd deraf för-
dröjes.

Bör ej saknas i något
hem!

Erhålles i bleckdosor
å 60 öre och kr. 1,50
pr st.

Lämpliga
Penslar
till olika priser.

K. M. LUNDBEBGS Bosättningsmagasin

N:r 7 Storkyrkobrinken N:r 7.

Ärade läsarinna!

Permar gratis

till

Idun 1889

erhåller en hvar, som före den 8 nästkommande maj anskaffar 2 nya prenumeranter å Iduns tre sista kvartal (1 april—31 dec.) och till bevis derpå till redaktionen insänder närmaste postanstalts qvitto för de nyanskaffade jemte deras namn och adress.

En hoar af Iduns ärade läsarinna har nog bland sina bekanta någon eller några, som ännu ej kommit sig för med att prenumerera på Idun. Bearbeten dem och risen dem, huru mycken nytta och förströelse de kunna hafva af Idun! De tre kronor, de utlägga i prenumerationsafgift, återfå de mångdubbelt genom den mängd goda anvisningar och råd, som Idun lemnar dem.

Kunde upplagan på detta sätt fördubblas, vore Iduns läsarinna de, som mest skulle vinna härpå. Redaktionen blefve då nämligen i stånd att, trots tidningens billiga pris, ej blott utvidga den samma till omfånget, utan ock göra dess innehåll ännu mera omväxlande och intressant. Begagnen sålunda, ärade läsarinna, hvarje tillfälle att arbeta för Iduns spridning! I kunnen det väl.

Permarna blifva synnerligen eleganta och ändamålsenliga (ej så ljusa som i år, hvilket visat sig opraktiskt).

Adressera alla skrivelser till Redaktionen af Idun, Stockholm.

Den 16 april 1889.

Redaktionen.

Den allra lämpligaste

MODETIDNING FÖR HEMMET

är

Skandinavisk Modetidning,

som kostar endast 2 kr. 50 öre i kvartalet med
två 24-sid. nummer i månaden.

Till årets slut: kr. 6: 50.

Drägterna, såväl för äldre som yngre familjemedlemmar, äro både ändamålsenligare och moderare än de i öfriga modejournaler förekommande, hvartill kommer en ovanligt rikhaltig handarbetsafdelning. Denna modetidning borde ovilkorligen finnas

i hvarje hem.

Prenumeration kan ske å närmaste postanstalt.

Redaktionen.

40 Drottninggatan 40

Utställning af

Svenska Stickmaskiner

På dessa i Sverige o. utlandet patenterade
o. prisbelönta Stickmaskiner kan man efter
2 à 3 veckors öfning tillverka nästan allt
hvad af ylle eller bomull behöfves i hemmet.

[99]

Se vidare annonsen i Idun den 1 och 8 februari d. å

Vid Torshags Hushållsskola

börjar ny kurs den 15 augusti detta år. Sundt och vackert läge på Kolmården vid Åby station, nära Norrköping. Upplysningar lemnas i Stockholm å Fredrika-Bremer-Förbundets byrå samt i Norrköping af doktorinnan Haglund, till hvilken äfven anmälningarna före den 15 nästk. maj böra ställas.

[180]

Styrelsen.

Billiga lektioner lemnas af undertecknad i franska, tyska och engelska språkens så väl talande som skrivande samt åt nybörjare äfven i latin. Referenser i Wallinska skolan.

Jetta Westerlind,
Floragatan 10, 3 tr.
Träffas kl. 1/24-6 e. m.

[116]

Ramlösa Plantskola.

Min nya priskurant öfver rikhaltiga förråd af alla slag plantskoleartiklar är nu utkommen och tillsändes franko. Helsingborg i september 1888.

[522]

N. P. Jensen.

Chokolad, sockrad och osockrad, hvaribland Hushålls-Chokolad o. Consum-Chokolad m. fl.; Cacao Columbia, närande, lättsmält, fin i smaken, öfverträffar alla utländska sorter. Säljas hos alla speceri- och delikatesshandlande samt i parti hos

[128]

J. E. Nordling, Lilla Nygatan 23.

Fysiologiska skodon

för damer, herrar och barn tillverkas hos undertecknad.

Använd alltid sådana åt edra barn, så få de ej liktornar och kylknölar på gamla dagar! Om profsko insändes, behöfver ej mått tagas.

Högakttningsfullt [78]
C. NILSSON, Drottninggatan 100.

Engelska Magasinet

38 Regeringsgatan 38, 1 tr. upp. Strumpor, tricotunderkläder för Damer, Herrar och Barn, randig och enfärgad Serge, Cheviot till gosskläder, Flaneller, Velveteen, Barnskor, Corsetter samt Engelska Reformlif, Tri-cotkostymer och Kavajer för mindre gossar. Pears Soap m. m.

Utmärkta Téer.

OBS. Endast Engelska varor af bästa kvalitet. [70]

Alla fördelar framför andra sorter!

Allmänt erkänt bästa

Snörlif "La Gracieuse",

såväl i höga som låga former, finnes endast att erhålla hos

Henrik Labatt,

Kongl. Hofleverantör,

27 Drottninggatan 27

Stockholm.

Obs. Tillsändes, om lifvidden uppgifves i centimeter eller decimaltum. [71]

SUCHARD.

17 Guld- och Silfvermedaljer. Suchard's Chocolat.

Fabriksmärke.

Erkänd utmärkt qualité.

Samtliga Suchard's Chocolader äro garanterade ren Cacao och socker utan tillsats.

Suchard's Praliner, Gianduja, Capsules, Noisettes, Nougatines och andra dessertchocolader rekommenderas.

Suchard's Cacaopulver, Cacao Soluble, ett rent lösligt pulver i bleckburkar på 1/2, 1/4 och 1/8 kilo, är drygt, välsmakande och närande. Af Suchard's Cacaopulver får man 100 koppar på 1/2 kilo. [21]

SUCHARD.

ENGLSKA och SACHSISKA HEL- och HALFYLLE-

D. C. WENNERSTRÖMS Manufaktur-Magasiner STOCKHOLM

45 Drottninggatan 45 80 Drottninggatan 80
hörnet af Klarabergsgatan. hörnet af Appelbergsgatan.

Ständigt lager af
Svarta äkta Lyoner-Sidentyger och
äkta Schalar.

[162]

PARAPLYER och PARASOLLER.

Klädnings-tyger

Prover kostnadsfritt.
Requisitioner fraktfritt.
Obs! Ett album mode-
planscher medföljer.

Fr. Marcus,
Kongl. Hofleverantör
Stockholm.

Hjo Vattenkuranstalt. Saison den 1 juni-1 september.

Synnerligen sund och naturskön belägenhet i medelpunkten af den s. k. *Guldskrokan* och i omedelbar närhet till staden Hjo; ljusa, rymliga och bekväma badlokaler, alla inom hus brukliga badformer, utmärkta tallbarrsbad af dagligen på stället beredt destillat, gyttebad i förening med massage, elektriska bad; servering af mineralvatten, magsköljning, dietkurer; behandling med pneumatiska och inhalationsapparater, electricitet, massage och sjukgymnastik.

Särskildt Kallvattenbadhus i Vettern, hvars vatten är beryktadt för sin renhet och genomskinlighet.

Kurorten lämpar sig företredesvis för behandling af muskel- och ledaffektioner, blodbrist och nervsvaghet, serophulos, mag- och tarmsjukdomar, hudsjukdomar och specifika lidanden, samt är i öfrigt en synnerligt lämplig rekreatjonsort.

Lätta kommunikationer flere gånger dagligen genom jernväg o. ångbåtar. Billiga kurafgifter och lefnadsvilkor i öfrigt.

God restauration. Komfortabla o. välbel. Villor, endast afsedda för kurgäster.

Intendent och Badläkare: Dr. Arvid Aizelius. Medicinska förfrågningar besvaras af Intendenten (adress till den 1 juni Stockholm); öfriga upplysningar lemnas och rumbeställningar utföras af Kamreraren Erik Gallander, Hjo, som jemväl efter begäran portofritt öfversänder program.

Hjo i mars 1889.

Styrelsen. [176]

Strumpor

för damer,
för herrar,
för barn.

Goda qualitéer. Låga, bestämda priser.
Priskurant sändes på begäran.

K. M. LUNDBERGS Bosättningsmagasin
N:r 7 Storkyrkobrinken N:r 7
STOCKHOLM. [86]

Sturegatan n:r 8.
Telefon: 84 30.
Lacavey & Cadiz.
Franska, Äkta spanska viner i Stockholm.
Kungsgatan n:r 7.
Telefon: 54 50.
Telefon: 57 70.